Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 39 (1498) A. 28:DE ÅRG.

LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UPPLAGA A.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 26 SEPTEMBER 1915.

HUFVUDREDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

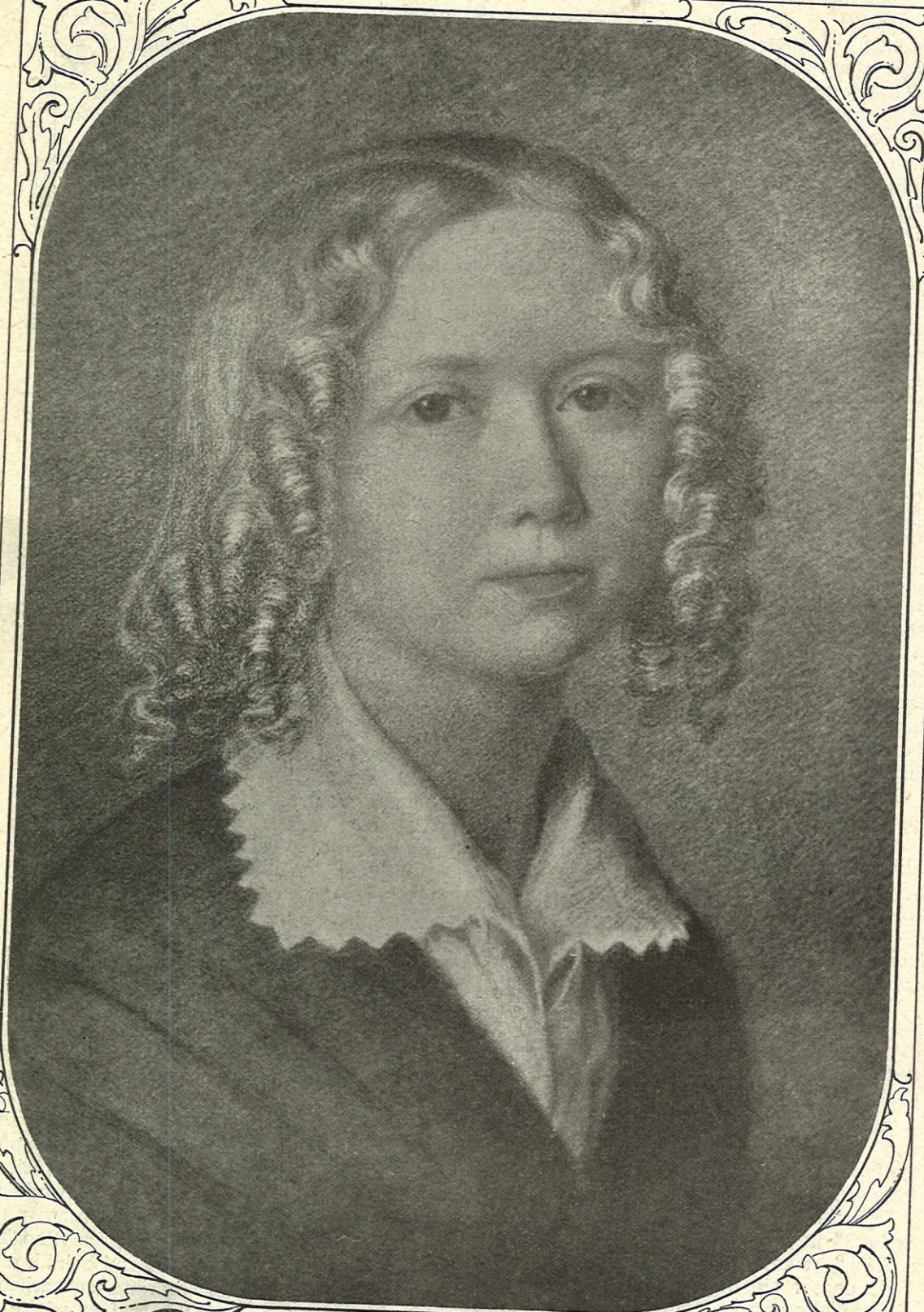

CECILIA FRYXELL.

EFTER ETT PORTRÄTT AF UNO TROILI.

CECILIA FRYXELL.

En banbryterska på flickskolans fält. Några erinringar af hennes systerson Dr GUSTAF MEYER.

DET VAR EN HÄRLIG MAJMORgon 1868, då jag, efter en promenad öfver Kalmar gamla minnesrika vallar, där fordomdags så många blodiga fejder utkämpats, inträdde i Rostads fridfulla park och hjärtligt omfamnades af moster Cecilia, som jag nu såg för första gången. Hon ledsagade mig till den så kallade "profetkammaren", där annars blott äldre herrar af kristligt sinnelag, sådana som domprosten Wieselgren och den berömde missionären Fjellstedt, fingo residera.

Då jag den gången mötte Cecilia Fryxell, visste jag knappast, att en så betydande personlighet stod framför mig. I hemmet hade jag egentligen blott hört henne omtalas som "en stark läserska", och det hade sagts mig, att hennes läroanstalt benämndes "Klostret". Det föreföll mig rätt pikant att få skåda de små "nunnorna" på närmare håll. Men redan första dagen, märkte jag, att de ej gjorde skäl för namnet. När jag såg de äldre bland dem i den ljusa vårkvällen vandra sjungande arm i arm genom de ståtliga alléerna i parken, medan småttingarna längst borta i buskagerna utförde sina improviserade ringlekar, fann jag, att lifsglädjen långt ifrån var bannlyst på Rostad...

— — —

Den Fryxellska släkten leder sina anor upp till Gustaf Vasas dagar, och dess flesta medlemmar ha varit präster inom Karlstads stift. Morfar var kusin till den berömde historieskrifvaren Anders Fryxell. Vid den tiden, då min rikt begåfvade moder växte upp, funnos inga flickskolor i egentlig mening, och hon måste åtnöja sig med den torftiga undervisning, som i den aflägsna landsbygden stod att erhålla hos en — afsatt präst!

Men för den kvinnliga ungdomens uppfostran arbetade desto framgångsrikare hennes äldre syster, som med rätta ansågs för en banbryterska på detta område.

I "Svenska Flickskolans Historia" heter det bl. a. om henne:

"Cecilia Fryxell var en af dessa utvalda. Rikt begåfvad, kvick och musikalisk, synes hon ock ägt tjuskraften af ett ovanligt fängslande utseende, hvars älflika, blonda skönhet framgår af ett bevaradt ungdomsporträtt (måladt af Uno Troili). Särskildt på Björnebergs bruk i Värmland hos kammarherre Nordenfeldt blef hon en uppburen medlem af den vänkrets, som där brukade samlas vid Erik Gustaf Geijers efterlängtade sommarbesök."

Sedan den tiden bevarade hon en mängd intressanta bref från den store skalden. Tyvärr brände hon upp dem i ett anfall af religiös fanatism, då hon ville frigöra sig från allt världsligt.

— — —

Vid trettio år inträffade en vändpunkt i hennes lif. Den ditills lefnadsglada kvinnan blef "väckt" och vardt en ifrig "läserska".

Därvid tillgick så, att hon en gång, då hon skulle gå bort på en danstillställning, fick sina nya balskor sig tillsända invecklade i ett tidningsnummer med exalteradt religiöst innehåll. Läsningen däraf grep henne så djupt, att hon stannade hemma från den balen och aldrig dansade mera!

Hon blef nu en ifrig "pietist" och ämnade till en början bli missionär samt begaf sig till Basel för att där studera vid ett missionsinstitut. Sedermera ändrade hon dock åsikt och beslöt att ägna sig åt ett slags inre mission genom unga flickors uppfostran i kristlig anda.

Under några år upplät grefve Lewenhaupt på Carlslund invid Västerås sitt vackra och rymliga hem åt hennes skola. Men längre fram inköptes för detta ändamål det af en ståtlig park omgifna Rostad invid Kalmar.

Helpensionärerna voro vanligen 30, och platserna voro så eftersökta, att anmälningar stundom skedde ett par år i förväg. Somliga kommo från Finland, Norge, Danmark och — svensk-Amerika. Dessutom funnos många halfpensionärer från Kalmar.

Jag fortsätter citatet: "Hvari låg egentligen Cecilia Fryxells storhet? Den låg i hennes personlighet och hennes förmåga att själf fostra personligheter. Hon var, så att säga, en kvinna i stor stil. För den, som något sysslat med den svenska flickskolans historia under de följande decennierna, är det slående, hur man liksom möter Cecilia Fryxell öfverallt. Den ena efter den andra af hennes elever grundade egna skolor på olika ställen i vårt land. Hennes starka natur ville behärska och leda andra. I religionssaker var hon ej tolerant. För henne var ju hvarje ung människas själ en brand, som skulle ryckas undan elden."

En gång berättade hon för mig, huru en ung, r e d a n d å ryktbar predikant, begärt hennes råd i en samvetsfråga. Hans åsikter afveko i en viktig punkt från statskyrkans, men han ämnade det oaktadt öppet förkunna dem.

"Hvad säger nu min vördade Tante Cecilia därom?" Svaret gafs på det något "kraftiga" språk, som kyrkofadern Luther stundom använder. Det lydde:

"Min käre vän! Den väg, du vandrar, leder rakt till fördömelsens boning."

Wieselgren och Fjellstedt voro däremot hennes meningsfränder.

En dag visade hon mig en praktupplaga af Tegnérs skrifter, däri Wieselgren bortrifvit några blad, dem han ansåg ovärdiga en biskop.

"Skada på den vackra boken," sade jag, då hon samtidigt lofvade mig att få ärfva hennes bibliotek.

"Tvärtom! Du bör sätta så mycket mer värde på just d e t exemplaret, då det blifvit e g e n h ä n d i g t recenseradt af författaren till "Sveriges sköna litteratur."

En gång kom Fjellstedt på besök till Rostad. På stora salen hölls då en gripande bibelförklaring af den berömde exegeten. Länge satt han sedan uppe och språkade med värdinnan, och då han skulle säga godnatt, bad han att få låna en bok för att läsa på sängen.

"Vill du ha Luthers skrifter?"

"Nej tack, något litterärt."

"Kanske en roman?"

"Hvarför inte! Jag vet mig knappt ha läst någon sådan." "Se här Jane Eyre"...

Tidigt på den mörka vintermorgonen kom pigan in i "profetkammaren" för att elda. Fjellstedt låg fortfarande och läste.

"Tänker du elda så sent på natten?" frågade han förvånad. "Sent på natten! Klockan är ju 7 på morgonen!"

"Och jag, som inte sofvit en blund i natt!"

Vid frukosten råkade han sin värdinna.

"Kära Cecilia! Nu inser jag, hur skadligt det är att läsa romaner! Jag har ju slukat hela Jane Eyre i ett enda tag alldeles som en annan människoätare!..."

Af personer, tillhörande samma religiösa läger, skattades Cecilia Fryxell högt. Särskildt var prinsessan Eugénie lifligt fästad vid henne och bjöd henne ofta till sitt kära Fridhem.

Nu några ord om själfva lefnadssättet på Rostad. Där rådde nog på visst sätt en ganska sträng lefnadsordning. Så till exempel var kosthållet rätt enkelt; men smör, bröd, mjölk och ost — allt af bästa beskaffenhet, funnos dock alltid framsatta i obegränsade kvantiteter. Däremot var den animaliska spisen tämligen begränsad.

"Det är ej nyttigt för unga flickor att äta för mycket kött," sade moster Cecilia en gång till mig. "Det hetsar upp deras blod och irriterar deras nervsystem."

Eleverna skulle alltid vara ytterst enkelt klädda. Många af dem, som kommo från rika och förnäma hem, fingo kanske aldrig under hela året tillfälle att ta fram sina praktklädningar ur garderoben.

En gång kom en ung stockholmska dit och visade sig första kvällen med en då för tiden bruklig lockchignon på hufvudet. Men påföljande morgon trädde "Svarta Sara", negressen-kammarjungfrun, in i rummet för att elda och tog då "på nådigste befallning" unga frökens hårprydnad på eldgaffeln samt slängde den in i brasan.

Den unga damen vågade ej opponera sig, ty skolföreståndarinnans respekt var obegränsad. Den lilla kvinnan med sin blida stämma tämde inom kort äfven de mest bortskämda flickslynorna, så att de blefvo spaka som lamm samt enkla och anspråkslösa i sitt uppträdande.

Ofta hade Rostads-flickorna sina skyddslingar inne i Kalmar, fattiga familjer men framför allt änkor, dem de fingo besöka, dock alltid två och två.

Till dessas understöd använde de ej sällan det mesta af sina veckopenningar. Förslogo ej dessa, plägade de afyttra begagnade klänningar, ja, stundom äfven ringar och andra smycken, när nöden var allt för stor.

En kall vinterdag kommo två flickor gråtande upp på salongen och berättade, att deras stackars fattiga gumma ej haft någon ved på flera dagar, utan låg till sängs och frös alldeles förskräckligt.

"Säg till Sara, att hon ger er hvar sin säck och fyll dem med björkved! Men ni få själfva bära dit dem, ty gårdskarlen är upptagen af andra göromål!"

"Kan inte jag få hjälpa flickorna att bära veden?" frågade jag helt artigt.

"Nej," svarade moster Cecilia bestämdt. "Det passar sig inte. Du kunde möta dina skolpojkar ute på gatorna."

Sedan de lämnat salen, yttrade hon:

"Det gör dem för resten godt att en gång få känna på, hvad det vill säga att bära en börda för andra. Det är ett par rika flickor, som nog sällan få pröfva sådant här i lifvet."

En stund därefter mötte jag de båda sexton-åringarna, bärande hvar sin vedsäck på ryggen. Folk tittade på dem med förvånade, men vänliga blickar. Rostadsflickornas "skyddslingsskap" var kändt i hela Kalmar!

Hvad beträffar själfva undervisningen på Rostad, så sköttes den hufvudsakligen af fast anställda lärarinnor, hvaribland alltid en infödd fransyska och en dito tyska. Någon lektor från läroverket biträdde stundom, så ock en af prästerna vid domkyrkan i och för nattvardsläsningen. Men i öfrigt skötte Cecilia Fryxell själf religonsundervisningen, som städse intog en mycket betydande plats på schemat. Den gick i strängt pietistisk riktning, och hon ägde en alldeles särskild förmåga att genom sina varmhjärtade ord fängsla de ungas sinnen. Stundom fick dessutom framställningen en på visst sätt humoristisk anstrykning, som företedde en afgjord likhet med Luthers egen och nog stundom var lånad från hans skrifter, dem hon högt beundrade.

Dagen före konfirmationen var Rostadslifvets glanspunkt. Kl. 6 e. m. samlades årets unga skörd till enskild bönestund. En gång fick jag på begäran vara närvarande, och moster Cecilia talade så, att alla försattes i en formlig extas.

Jag tror att hon i den stunden kunnat förmå de unga flickorna att taga slöjan, om hennes religionsundervisning gått i katolsk riktning. Nu hvilade den däremot oryggligt på luthersk grund.

Under snyftningar och tårar omfamnade och kysste de unga hvarandra, allt under det de framhviskade bibelspråk, uttänkta efter hvars och ens skaplynne. Dessa uppteckades sedan i korsprydda minnesböcker, hvarvid hvart och ett försågs med väljarinnans namnteckning. Rostads konfirmander blefva sedan ofta vänner för lifvet!

Bönestunden afslöts med den apostoliska välsignelsen, som de unga knäböjande mottogo. — — —

Cecilia Fryxell kunde ibland vara rätt humoristisk. Så minns jag en gång, då jag ledde henne genom parken och vi varseblefvo ett par pojkar uppe i det största astrakanträdet.

"Ge er i väg, edra lymlar, annars ska f-n ta er!" ropade jag och lyfte käppen. I detsamma kom jag ihåg, i hvems säflskap jag befann mig.

"Ursäkta, snälla moster, jag glömde alldeles...! "Får väl göra det för en gång," svarade hon småleende. "Visst är det fult att svära, men nu hörde de i alla fall, att det finns en k a r l på Rostad!"

I Kalmar domkyrka predikade ibland en lektor, som var en begåfvad man, men just ej ansågs föra något vidare asketiskt lefnadssätt. Cecilia Fryxell gick dock alltid i kyrkan, när han uppträdde, och då ett par af de "väckta" förvånade sig däröfver, svarade hon: "Den mannen predikar Guds ord rent och klart, och jag hör hellre honom än en välmenande, men tråkig ordets förkunnare, som med all sin fromhet knappt kan hålla församlingen vaken".

En gång hade några skolpojkar nattetid smugit sig in i parken och klättrat upp på altanen samt där utbredt en kortlek. Moster Cecilia tog saken skämtsamt och lät fördela korten bland eleverna till att nysta garn på!

Några år före sin död skänkte Cecilia Fryxell Rostad till svenska staten i och för ett af riksdagen beslutadt lärarinneseminarium. Hon afled 1883 och ligger begrafven på Kalmar kyrkogård, den vackraste, jag någonsin skådat, omsvallad, som den är, af Kalmarsunds vågor. En ståtlig minnesvård af svart granit pryder hennes graf, inköpt för medel, som åstadkommits genom sammanskott af hennes forna elever.

Från gränslandet, där kriget rasar.

Resebref till Idun från GABRIELLE RINGERTZ.

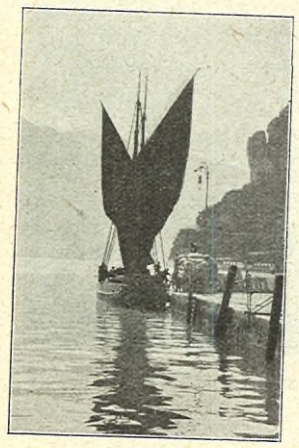

Gardasjön vid Riva.

Tyrolen, aug. 1915.

I DESSA DAGAR, då Österrikes tappraste och stoltaste regementen, Tyrolens alpjägare, på ett så glänsande sätt värna sitt sköna land mot Italiens förrädiska anfall, grips man ovillkorligen af djup beundran för en nation, som fostrat sådana söner och som än i dag kan uppvisa samma hjältemod, som utmärkt den under århundraden af krigiska bragder.

Här ges i dag knappt ett hem, hvars lycka ej sköflats af kriget. Hur många gripande scener ha ej här utspelats! Men ingen klagar, ingen gråter, ingen lägger sina känslor i dagen medels yttre åthäfvor. Ingen bär sorgkläder. "Om vi det gjorde," yttrade härom dagen en tyrolerhustru, som redan förlorat åtta söner i striderna på Ostfronten, "skulle vårt sköna land bli svart."

Och här gäller att hålla modet uppe, att stödja och hjälpa hvarandra att bära det oundvikliga. Ty sin frihet skattar tyrolaren högst af allt. Den måste bevaras.

Tyrolens vapen utgöres af en örn med utbredda vingar. Sina klor har den stolta fågeln slagit i Venedigs lejon och Graubündens stenbock, hvilka den håller i ett stadigt grepp.

Sigismund af Tyrolen, såväl som hans kejserliga ättling, Maximilian I, ha ofta fått erfara, att dessa vedersakare ej varit att leka med, men då i dessa dagar krigets åska åter dånar i alppassen på den italienska gränsen, då järnvägståg efter järnvägståg föra en outsinlig ström af soldater genom Tyrolens ängder ner mot gränsen, frågar man sig med bäfvan och beundran, om ej Venedigs lejon än en gång har skäl att darra för tyrolerörnens klo. Ofta redan har den doppats i blod och blodröd är också landets heraldiska färg. — —

Dessa gränstrakter mellan Österrike och Italien innefatta säkert världens fagraste nejder. Öfver djupblå alpsjöar stapla mäktiga alper sina bländhvita tinnar och i fredstider öfversvämmas trakten af turister i mängd.

Österrikarne ha där under de långa fredsår, som förflutit sedan det senaste kriget, haft riklig tid att göra sig hemmastadda i dessa nejder, där de tillbringa sina somrar vid bad- och turistorter eller i egna villor utmed Gardasjön, där de utan urskiljning byggt dem på österrikisk och italiensk mark.

När kriget bröt ut, sågo sig dessa österrikiska villaägare tvungna att öfverge sina vackra landtställen, men så gärna äro de sedda i trakten, att befolkningen med välvilja tagit sig an deras egendom. Många ha rentaf lyckats hyra ut sina villor åt italienare, ett förträffligt sätt att skaffa dem ett säkert skydd.

Slottet Malcesine.

Värst utsatt af alla ligger på en utskjutande udde i Gardasjön den österrikiske filosofen Toni v. Ölzetts underbart vackra villa, en naturtrogen kopia af Böcklins "Villa am Meer". Malcesine heter orten, där den byggts. Den af cypresser omgifna hvita marmorvillan, som af sin ägare uppbyggts i afsikt att i framtiden inrymma en filosofskola, ligger bedröfligt nog rätt i skottlinjen mellan ett österrikiskt och ett italienskt fort.

Tills dato har den dock undgått det tragiska ödet att skjutas i spillror.

Uppe i alppassen och på gletscherna, där annars endast stenbockar och djärfva bergbestigare njuta af sin fria tillvaro, utkämpas nu i dagarna heta och förbittrade strider.

Malcesine med S:t Vigilio.

Af hustrun till en ung artillerilöjtnant vid ett af alpregementena ha många högst intressanta bref ställts till mitt förfogande. Det är ömsom gripande, allvarliga skildringar af de österrikiska soldaternas hjältebragder, ömsom muntra anekdoter han i dessa bref ger. Det är rent af underbart, hur kallblodigt dessa tappre män se faran i ögonen och hur de mellan striderna kunna le och skämta som goda barn. Låt mig här berätta er en episod, som måste väcka vår djupaste beundran. En landstormsinfanterist, vid namn Josef Egger, tyrolare till börden, hade fått till uppgift att från en höjd iakttaga den österrikiska artillerieldens verkningar. Tjugo steg från honom stod hans knappt sextonårige son. Det är nämligen att märka att icke mindre än 12,000 frivilliga tyrolare, som äro under 17 år och öfver 65, anmält sig till krigstjänst. Under den häftiga striden underrättades Egger af en kamrat om att hans unge son nyss fått hufvudet afslitet af en granat och att hans lik störtat ner för den höga branten. Ett ögonblick blott stod den tappre tyrolaren stum af sorg och bestörtning inför den fruktansvärda nyheten. Strax därpå sträckte han på sin kämpagestalt och yttrade i beslutsam ton: "Nu har jag ingen tid att förlora. Jag måste sköta min plikt och kan ej lämna min post".

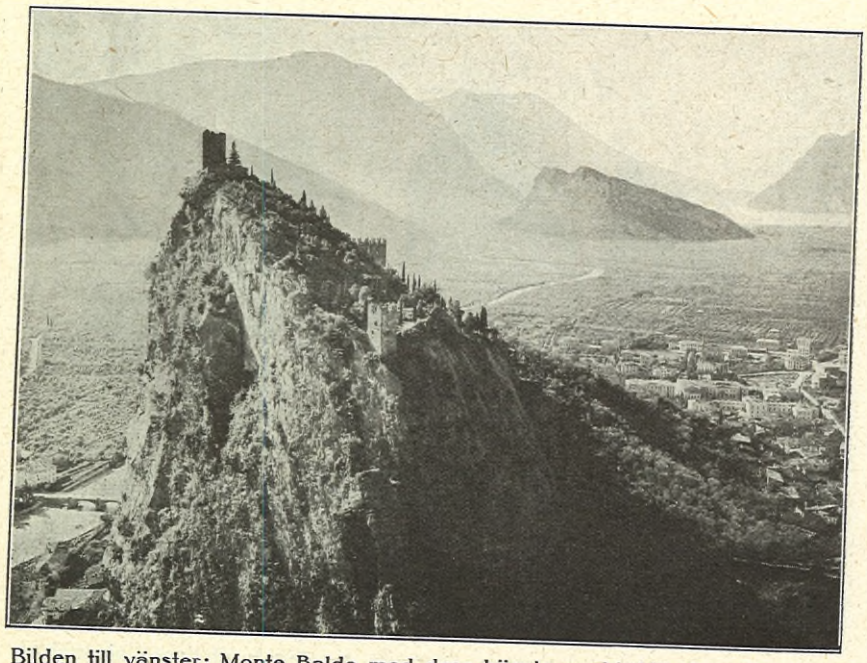

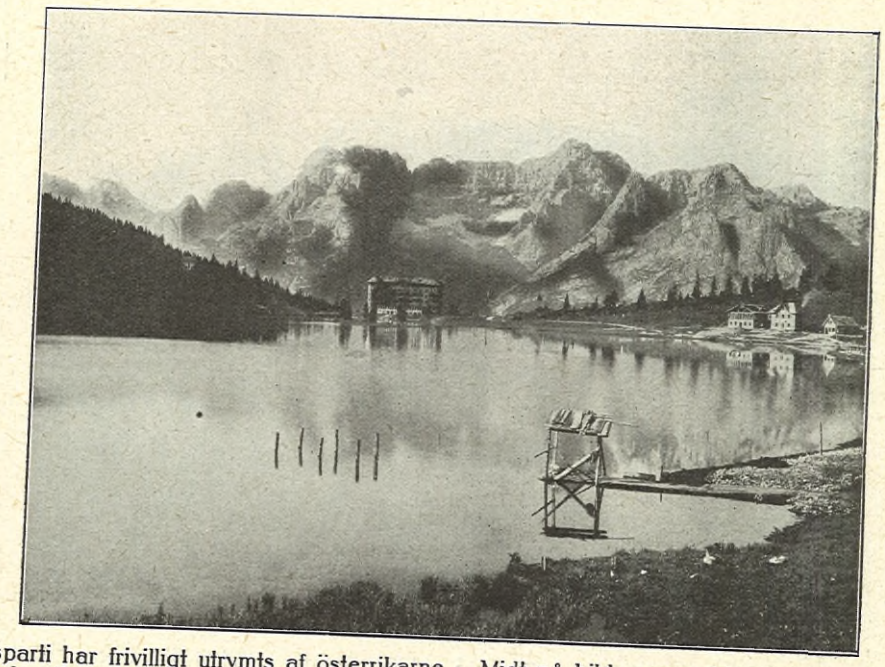

Bilden till vänster: Monte Baldo med dess högsta punkt Altissimo. Detta bergsparti har frivilligt utrymts af österrikarne. Midt på bilden synes Monte Brioni. I förgrunden Arco med sin ruin. På den i Gardasjön utskjutande udden i fonden är byn Malcesine med Herr v. Ölzetts filosofskola belägen. — Bilden till höger: Cortino, en berömd kurort.

Låt kemiskt tvätta Edra klädningar & kappor hos oss och Ni blir belåten.
Örgryte Kemiska
Tvätt- och Färgeri Aktiebolag Göteborg

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.
Specialitäter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt kartong.
Idans textpapper tillverkas af Klippan.

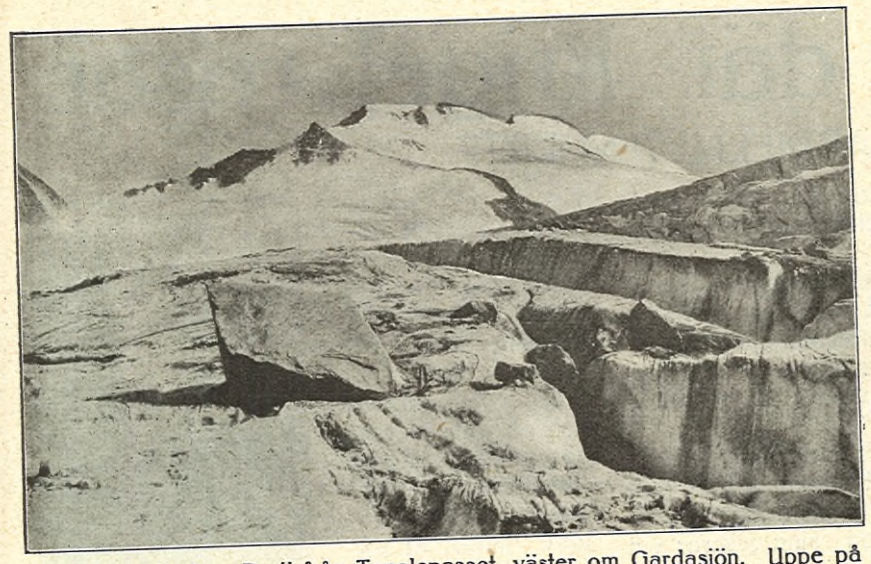

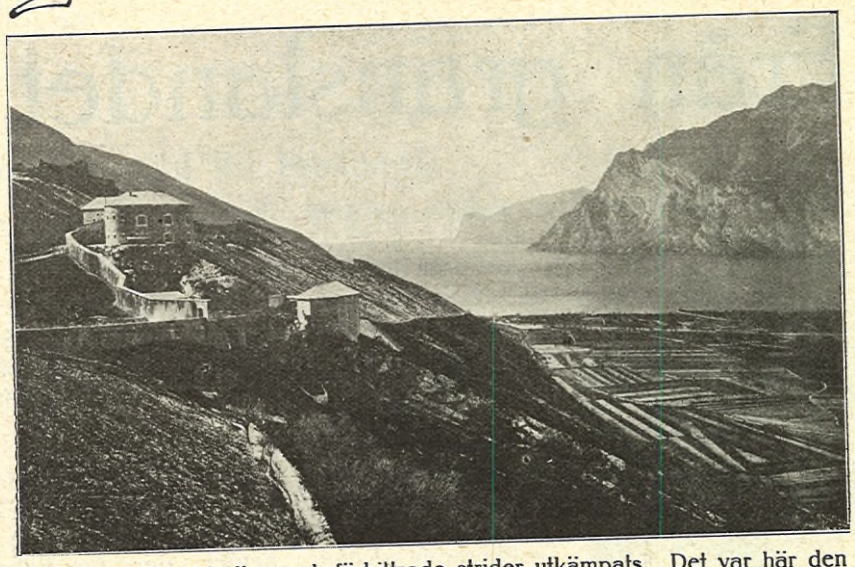

Bilden till vänster: Parti från Tonalepasset, väster om Gardasjön. Uppe på denna gletscher ha blodiga och förbittrade strider utkämpats. Det var här den omtalade fårahjorden tillfångatogs. Bilden till höger: Ännu ett parti af Gardasjön med ett österrikiskt fort.

Först då han aflösts och då artillerielden afstannat, begaf sig den hjältemodige mannen att söka reda på sin sons lik. Otaliga liknande bragder kunde jag omtala.

Men som jag nyss sagdt, dessa män kunna också le och skämta. Så berättar min vän, artilleriofficeren, hurusom han och hans kamrater, efter att länge fått försaka ett civiliseradt lifs behag uppe i alperna, på den schweiziska gränsen uppnådde en höjd, kallad "Dreisprachenzinne", emedan den utgjorde en neutral punkt, där Österrike, Italien och Schweitz löpte samman. I en hydda på denna alpspets funno våra officerare till sin förtjusning en i barberareyrket kunnig schweizare, som utan att öfverskrida sitt neutrala lands lagar under skämt och munterhet bevisade de österrikiska officerarne den efterlängtade tjänsten att raka af dem deras skäggstubb.

I ett annat bref sänder artilleriofficeren sin unga maka en knippe vackra alpblommor och berättar för henne, att han plockat dem högt upp i bergen vid Trientgränsen, på en äng, där under dagens lopp femhundra italienska granater exploderat utan att skada en enda man vid de österrikiska batterierna.

Är det någon af mina läsare, som vandrat genom dessa alptrakter och som är nog skicklig bergbestigare att ha frestat lyckan vid "Drei Zinnen" i de sköna Dolomiteralperna? I blodröd glans sträcka de sina lodräta väggar mot den djupblå himlen. Många äro ej de, som vågat sig på den färden och oåtkomligast af alla är den lägsta af de tre alptopparne.

Säkert är, att hittills hvarje alpklättrare, som velat våga försöket, först försäkrat sig om traktens tillförlitligaste och djärfvaste förare. Sepp Innerkofler hette han. Vid krigets början ryckte han som frivillig in vid ett alpjägarregemente och snart drogo sig striderna just till de nejder, där han i fredstid så länge utöfvat sitt djärfva och farliga yrke.

Det var natt och man väntade sig ett anfall af fienden. Från den lilla hyddan vid foten af "Drei Zinnen" gafs ingen utsikt öfver nejden, ingen möjlighet att speja ut öfver fiendens operationer. Länge stod Sepp Innerkofler försänkt i tankar vid alpens fot. Ännu har väl ingen varit dåraktig nog att med packning på ryggen söka klättra upp för en lodrät bergvägg! Men det var just en sådan mästerkupp Sepp öfvervägde i denna stund. Om han lyckades klättra dit upp med telegraf och telefonledningar i renseln, var fienden öfverlistad och hans angrepp skulle bli fåfängt. Och Sepp utförde denna bragd utan att sätta lifvet till.

Men då freden en gång återställts, skall den äfventyrslystne turisten likväl förgäfves fråga efter Sepp. En dag föll han för en fiendekula under utöfvandet af sin tjänst som spejare och efter döden tilldelades denne värdige son af sitt land den gyllene tapperhetsmedaljen. Tvenne silfvermedaljer prydde redan i lifstiden hans tappra bröst.

Då jag sitter här och bläddrar i denna intressanta brefpacke, på hvars blad stå nerskrifna så många händelser, hvilka historien skall bringa till eftervärlden, blir jag helt andäktig och allvarlig till mods. Det känns nästan som en lättnad att bland de öfriga finna ett bref, som i sorglöst öfvermod skildrar soldatupptåg och alldagliga händelser i Rovereto, halfannan mil bakom fronten.

Det har hållits fest för manskapet med illumination, musik, fosterländska tal och sånger. Officerarna ha deltagit i soldaternas idrottslekar och min väns man beskrifver med skämtsam harm, hur han vid en kapplöpning i säck genom list blifvit öfvervunnen af sin korpral. I ett annat bref berättar han om ett puts, som spelats fienden. Österrikarne ha släppt upp en ballong utan manskap men fylld med flygskrifter, i hvilka omtalas den österrikiska flottans framgångsrika beskjutning af den italienska kusten. Man har icke skrädt på orden, minsann! De goda italienarne behöfva höra ett sanningens ord då och då! Ballongen var så sinnrikt inrättad, att en lunta hvar tionde minut exploderade vid dess luftfärd ut öfver den italienska fronten och vid hvarje explosion fladdrade en hel svärm af flygblad ner öfver fiendens läger. Vi få med de skämtsamma österrikarne

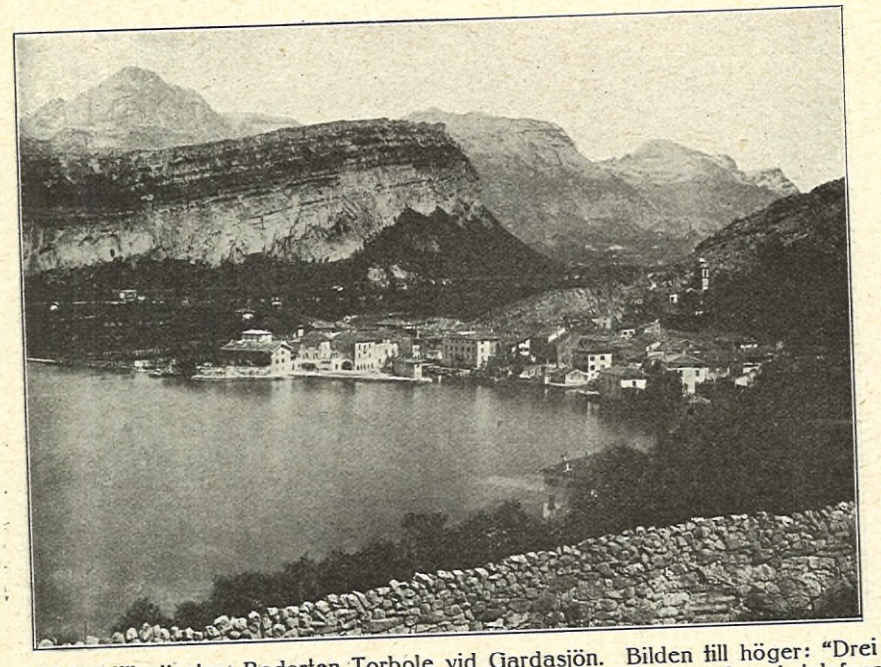

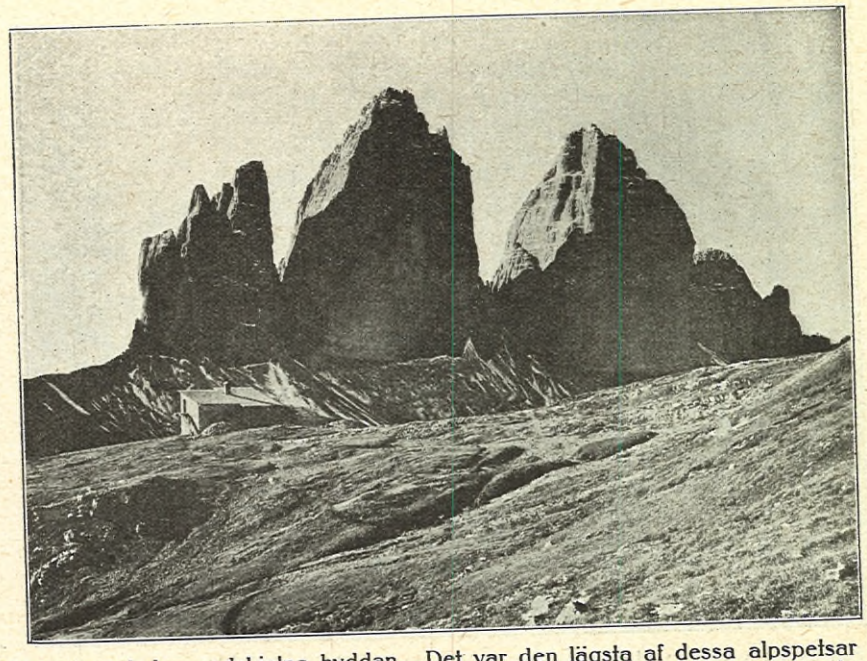

Bilden till vänster: Badorten Torbole vid Gardasjön. Bilden till höger: "Drei Zinnen" med den nedskjutna hyddan. Det var den lägsta af dessa alpspetsar som den djärfve Sepp Innerkofler besteg, utrustad med telegraf- och telefonapparater. "Drei Zinnen" utgöra en del af de för sin underbara skönhet prisade Dolomiterna.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut
STUREGATAN 8 - STOCKHOLM
för **undersökning** af bensystemets skador och sjukdomar, lung-, hjärt- och magsjukdomar m. m. samt för **behandling** af vissa tumörer, struma, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta, hår- och skäggsvamp m. m.

CEREBOS SALT
är lika billigt som det är läckert och godt.

hoppas, att de italienska soldaterna fingo nytta af lektionen.

Ingenting bereder naturligtvis de österrikiska soldaterna så stor glädje som att kunna öfverlista fienden. I Tonalepasset, väster om Gardasjön, där häftiga strider stått, hade österrikarne i väntan på fiendens anfall minerat stora sträckor. Af försiktighet drefvo italienarne framför sig stora fårahjordar. Först sedan fåren passerat oskadda det minerade stället sprängdes detta af österrikarne. Djuren hade då redan tillfångatagits och som de österrikiska trupperna under flera veckor fått försaka kött, hälsades de präktiga fårstekarna som ett lika härkommet som oväntadt tillskott i den magra provianten. Tyrolarne reda sig dock förträffligt, hvad provianten beträffar. De anlägga öfver allt, hvart de komma uppe i bergen vid sätrarna stora mejerier, som förse dem med ost och smör och af alpboskapen få de rikligt med mjölk.

En dag, berättar alltjämt min vän artillerilöjtnanten, företogo italienarne som vanligt ett anfall, men de voro, syns det, icke vidare stridslystna vid detta tillfälle och för att stimulera deras mod företogs anfallet under klingande spel af deras musikkår. Den österrikiska elden blef emellertid de goda musikanterna alltför oangenäm, de kastade sina instrument och togo till flykten och deras exempel följdes af soldaterna.

Österrikarne samlade upp de bortkastade instrumenten och som de flesta tyrolare äro goda musici, dröjde det icke länge, förrän ett kapell var bildadt, som förnöjde regementet med att på de italienska instrumenten spela österrikiska nationalmelodier.

Men om striderna uppe i öfre Tyrolen kunna lämna rum för fredliga och roande intermezzon, så lära dylika säkert vara sällsynta på Isonzofronten, där kriget rasar blodigt och förbittradt natt och dag, utan att italienarne ännu lyckats vinna minsta terräng. Hur okunniga de själfva nere i landet äro om verkliga förhållandet belyses bäst af följande: Vid Görz har, som vi veta, två blodiga slag utkämpats, i hvilka italienarne fullständigt slagits. Deras drottning begaf sig emellertid i all hast upp till fronten, ty hon ville, sades det, ej försumma att bevista den italienska arméns högtidliga intåg i Görz. Hon fick emellertid vända om med oförrättadt ärende.

Allt tyder dessa senaste dagar på, att österrikarne börjat tröttna på att endast bjuda sina fiender i söder ett passivt ehuru järnhårdt motstånd. Stora truppstyrkor dragas nu hit ner och det hviskas man och man emellan, att det snart skall gripas till offensiv. Naturligtvis ges det fantaster, här liksom öfverallt. Dessa drömma redan om att se Venedig lagt under den Habsburgska spiran. De kloka och de nyktra ha emellertid blott ett önskemål: att öfver allt få till gräns och till skyddsvärn mellan Österrike och Italien det ointagliga fästningsverk naturen här i form af alper uppfört. Detta mål ämna österrikarne nå, kosta hvad det vill af blod och hjältebragder, ty i denna reglering se de sin framtida trygghet.

Malcesine. Bakom porten den Ölzettska villan.

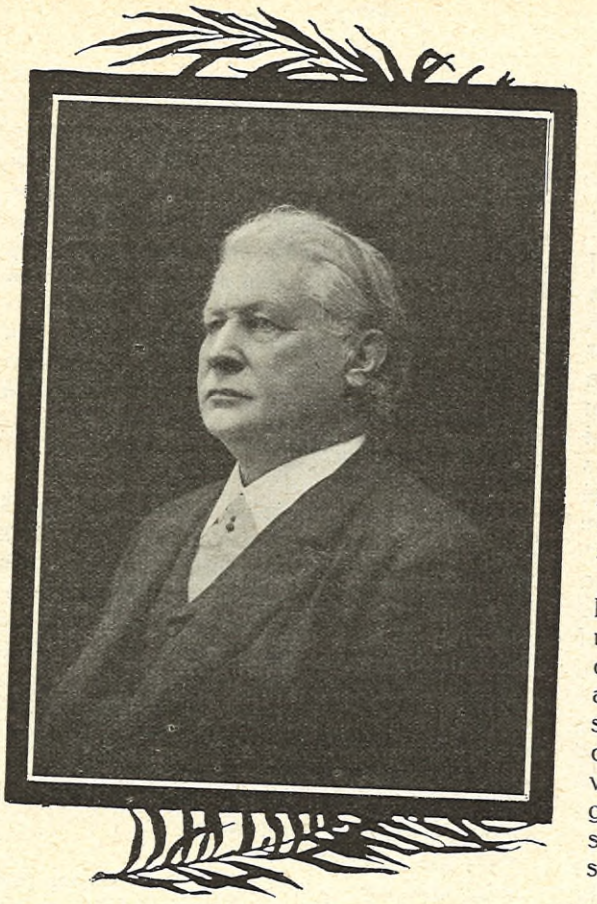

Kristian Winterhjelm.

STOCKHOLMS PUBLICISTVÄRLD har med Kristian Winterhjelms död förlorat en veteran ur sitt gamla garde. Redaktör Winterhjelm var, då han i dagarna, träffad af en hjärnblödning, afled i sitt hem i Stockholm, närmare 72 år gammal. Han hade då lefvat i Stockholm mer än 30 år i egenskap af norska Aftenpostens korrespondent, och ett bevis på att han kände sig fastvuxen med sitt adoptivland var, att han bodde kvar här äfven sedan han blifvit änkling och lämnat sin befattning.

Under de år han bott och verkat i Sverige, bevisade han sig alltid som en stor vän af Sverige och gjorde sitt till för förståelse och grannsämja mellan brödrafolken, utan att han därför prutade af på sina norska synpunkter. Genom sin svenska hustru, den kända skådespelerskan Hedvig Winterhjelm, född Forsman, som afled för några år sedan, kom han in i svenska litterära och teaterkretsar, liksom han öfverhufvud med tiden skaffade sig vidsträckta förbindelser inom svenska hufvudstadskretsar. Och vänskapsbanden höllo äfven inför politiska påfrestningar.

Som personlighet var Winterhjelm typen för en viss klass af nordmän, med sitt markanta, karaktäristiska utseende, sin något högröstade liflighet, sin lätthet att finna ord och sin bredd i gemytet. Han efterlämnar minnet af en redlig, trofast och nobel karaktär, af en gentleman af gammal nordisk typ. Också i hemlandet och särskildt i Kristiania efterlämnar han sörjande vänner och anhöriga, bland de senare närmast en änka efter Ole Bull's broder, Nationalteatrets arkitekt Henrik Bull, samt en broder, musikern och skriftställaren Otto Winterhjelm.

Ärade kvartalsprenumeranter

erinras om kvartalsprenumerationens skyndsamma förnyande, för att expeditionen af tidningsnumren må kunna fortgå utan afbrott. Tillika vilja vi påpeka, att äfven i år kvartalsabonnenterna få tillgodoräkna sig **Iduns julnummer,** som kommer att innehålla ypperliga skönlitterära och vackert illustrerade bidrag af våra främsta författare och konstnärer.

Generationernas skilsmässa.

EN GÅNG I MAJ, EN DAG DÅ träden höllo på att slå ut, fick jag en vänlig inbjudning: Vill ni komma till oss i eftermiddag?

Den tidiga timmen, som angifvits, tycktes mig först något ovanlig, men fick snart sin förklaring. Bland de inbjudna var också en yngre familj med sina barn i fem-, sjuårsåldern, jämnåriga med värdfolkets egna. Det öfriga sällskapet bestod af ett par unga män och kvinnor och modern till en af dessa — således en liten samling människor ur nästan alla åldrar.

Denna bjudning hos den älskvärda familjen blef till en af de behagligaste jag njutit af under flera tiotal år af vistande i hufvudstaden. Måhända låg under detta intryck något af minnen från barndomen och lifvet i en stad i landsorten. Ofver den ljusa eftermiddagen i detta rymliga hem, där fönstren gåfvo utsikt till björkar, som stodo med spädgröna blad, låg något friskt, fridfullt, stilla, som vi inte äro bortskämda med i vår tid och som skänkte ett säreget och ljusfylldt minne.

Där var nöjet att iakttaga barnens glädtiga och förnöjda leende mot alla.

Där var nöjet af samspråket mellan ungdomen och de äldre — med de mognare men ännu unga gifta paren som mellanlänk, — där var en väckt påminnelse om samkväm, där morföräldrar, föräldrar och de mer eller mindre försigkomna unga och uppväxande voro samlade. Det var nu som då. Barnen voro lyckliga att få gå bort tillsammans med far och mor, dessa nöjda att få ha dem med till sina vänner och dessas barn, och de unga togo sig mera klädsamt ut än någonsin just mellan dessa olika släktled.

Vår tid har glömt bort dylika familjetillställningar.

Visserligen förekommer ofta ännu, att släktingar samlas och detta till och med hvarje söndag hos de äldre eller hos de gifta barnen. Det är dock inte dessa återkommande enbara släktsammanträffanden här afses, och man skall för öfrigt kunna finna, att äfven dessa ändrat karaktär: varpet bedrifves nu med mycket glesare not, nu samlas egentligen endast rätt upp- och nedstigande led.

Det man i våra dagar tyvärr så sällan ser, det är bjudningar mellan bekanta, där vännernas hela familj är med. "Vi äro bjudna till —" och det betydde hela familjen från de äldre till de yngre, utom de allra minsta. Nu indelas umgänget efter skikt.

Att de unga genom kamratlifvet i skolor och andra undervisningsanstalter förvärfva vänner, hvilka de också gärna vilja se hos sig och hos hvilkas familjer de bli gäster, intet är ju naturligare, och man behöfver endast minnas sin egen ungdom och med hvilken feberaktig trängtan man önskade tillåtelse att få se dessa vänner i sitt hem för att förstå detta. Men jämte det att ungdomen har sitt eget umgänge och de äldre ha sitt, behöfde det ju icke vara afskaffadt att de ägde ett gemensamt, att man som förr samlades hos hvarann med hela sin familj. Den förtrolighet, som uppstår ibland mellan de unga och föräldrarnas vänner, kan ha mycket godt med sig: ett uppmuntrande förstående, en vänlig ledning, som räcker långt ut i lifvet. Nu är det oftast så, att när ens vänners barn växa upp, bli de en halft främmande; de unga finna det roligare, när de samlas hos föräldrarna utan några äldre, och när dessa komma, räkna de sig inte med i sällskapet.

Och dock skulle båda ha så innerligt godt af att umgås med hvarandra. Det skulle ge

de unga ett mjukare och mera afrundadt sätt att vara mera tillsammans med personer af äldre släktled, och det kan ej nekas, att i våra dagar, då på de flesta håll kamratskapet och förtroligheten med föräldrarna är rätt stor, ja, stundom så stor, att det blir ungdomens jargon, som nästan blir den härskande tonen i hemmet, det ej kunde skada, om fasonerna afslipades en smula i det förtroliga men dock något dämpande umgänget mellan ett par vänfamiljer. Jag vet väl att det är de unga man finge be om lof. Gustaf af Geijerstam låter så träffande den gamla farmodern i "Stor-Klas och Lill-Klas" svara på de ungas fråga om deras besök stör: "Ack nej! Det är bara de gamla som störa de unga. De unga störa aldrig de gamla."

Ungdomen i vår tid torde nog inte klaga så mycket som unga män och unga kvinnor gjorde förr öfver att inte vara förstådda af de äldre. Men finnas ännu de som göra detta, böra de komma ihåg, att de äldre måste lära känna de unga, som utgöra den nya tiden, för att kunna förstå och följa den, och att detta går inte utan att de unga hejda den flykt undan de äldre, som tycks vara en lösen för nyare sällskapslif.

Om de unga ville litet lära känna den äldre generationen, skulle det inte heller skada. Deras gamla dom om den såsom fördomsfull har måhända mildrats något, men säkert är att de själfva hysa en stor och blind och oberättigad fördom: den att de äldre — endast därför att de äro äldre — i så godt som allting ha orätt. Ett slags misstro, som egentligen endast torde kunna tolkas i orden att man inte unnar dem lefva lifvet, sitter kvar hos många af de unga, kanske ett arf från gamla tiders grymma stränghet mot dem. De mognare gå omkring såsom de misskända och ville så gärna ha ursäkt för att de nått de många tiotalen. Att de nått dem utan att stelna i trångsinthet, utan att glömma huru det var när man var ung, hur skola de väl få dessa yngre att tro därpå?

Att hejda den nu unga generationens utevanor, isynnerhet i de stora städerna, torde inte vara lätt, och uppgiften att samla ett par familjers medlemmar af alla åldersklasser till samkväm kan därför tyckas en nästan outförbar reform. Måhända kan det lyckas endast där barnen ännu äro små, och där man kan skapa ny åt dem en tradition, genom hvilken de unga och gamla kunde träffas och umgås, på nytt skapa åt oss sällskapsvanor, som hindra bandet mellan generationerna att alldeles brista i sär?

HILDA SACHS.

Femöringen.

En idyll af ANNA BJÖRKMAN.

DET VAR FÖRST NÄR SKOLGOSSARNA stigit af tåget och en god stund uppehållit sig på nöjesområdet, som adjunkten i franska mindes, att han hade en liten broder att taga vara på. Till den ändan begaf han sig, åtföljd af sin trogne studiekamrat och kollega, lektor Tholin, på måfå fram till kak- och karamellståndet, vid hvilket skolans uppasserska enligt åldrig sed residerade — under förhoppning att dess härligheter utöfvat en lätt förstådd dragningskraft på förste klassaren.

När han kom fram till målet, stod där mycket riktigt en liten man med den alltför välbekanta, knotigt tafatta resningen omgifven af en skara gossar, olika till ålder och värdighet, hvilka synbarligen befunno sig i mycket upprymd sinnesstämning. Brodern-läraren såg strax, att detsamma tyvärr inte kunde sägas om den lille. Hans magra fingrar knöfos ideligen mot ögonlocken för att hejda tåreflödet. Den äldre rätade ovillkorligen sin spänstiga, välgymnastiserade kropp och gick med steg, dem en inom honom sjudande otålighet gjorde onödigt raska, rakt in i kretsen, hvilken vördnadsfullt öppnats och åter slutits ikring den fruktade. Pojken i centrum såg upp, och en glimt tände sig i de egentligen vackra bruna ögonen, då de fångade bilden af den beundrade. En glimt, som lika hastigt slocknade, ty pojkens hjärna reagerade omedelbart mot den missnöjda röstklangen:

"Hvad står på nu?"

Intet svar.

Hvarför skulle nu också pojken alltid ta till fläbben? — Aldrig att den äldre mindes dylik svaghet från sin egen barnatid. Aldrig att han såg sig själf annat än som den främste frågebesvararen, den förste simmaren, den ypperste kappspringaren, alla lekars höfding, hela världens hurtige vän, när han någon gång var nog sentimental att låta sitt minne lysas af syner från längst svunna dar. Och så detta lilla "missfoster", som alltid var smutsigt, alltid skrämdt, alltid gäldade ett mustigt kamratskämt eller en kraftig box med det minst gångbara: tårar.

"Nå, hur är det?"

Adjunkten grep ovillkorligen efter pojkens arm, hvarför en blixt af stegrad förväntan blänkte till i åskådarnas ansikten. Och så att föremålet ögonblickligt hof upp sin förgråtna stämma:

"Jag har blitt af med mina fem öre."

Pedagogen, dubbelt observerad i sin dubbla egenskap af köttslig anförvant och klassföreståndare, glömde i hastigheten att skaffa sig kunskap om på hvad sätt förlusten skett, hvarigenom han kunnat stämpla en eventuell missdådare.

"Du kan väl lätt få igen dem af mig," bemödade han sig blott till en motvillig vänlighet.

Då klöfs den äfven denna gången sig ovillkorligen öppnande och slutande kretsen, och en hög kvinnlig stämma splittrade tystnaden:

"Adjunkten begriper väl, att den lille gossen inte kan bli glad, bara han får igen pengens värde. För han gråter lika mycket för att alla de här förbaskade drumlarne står och grinar åt en, när ingen kan ha vett att huta åt dem. Men när har karlar väl begripit sig på barn? Kom han till mig bara, så ska han se, där ska ingen nässja åt'en."

Hon sträckte sig beskyddande mot den lille. Den gälla stämman sjönk en half oktav vid de sista orden till mjukare tonfall.

Adjunkten blef röd. Han älskade aldrig myndigt gälla fruntimmersröster, och denna representant för könet skrek nu så onödigt högt, fast han stod i hennes omedelbara närhet. Och så hade adressen i hennes tal varit väl så onödigt tydlig. Faktum skönjdes lätt på de blossande pojkansiktena omkring, af de ansträngdt knipna läpparna.

Bien. Situationen omöjlig. Att stå här begapad af gratisroade "drumlar" — han citerade i alla fall — och käbbla med skolans gamla faktotum, som dock åtnjöt en visserligen löjeblandad respekt. Adjunkten i franska ryckte galliskt på axlarna, slängde ett bon mot till sin vän Tholin, i det han definitivt skar ringen och med ett kanske ej så alldeles naturligt leende gaf signalen åt det lättande skrattet.

Men gamla Kristin tog lillpojken i hand och förde honom i lä på en trälår i sitt gamla tält, och där satt han och såg på hur gumman — en annan Lotta Svärd — delade polkagrisar och bakelsekringlor, chokladdrufvor och korintkakor med rikligt påbröd, som han fick räcka henne, åt dem hon kallade "sina snälla gossar". Men noggrant nypna lakritssnören till långfingrade bänglar, hvilka till och med djärfdes tala om uppskrifning och kredit och slik inledning till ett lif i lättsinne. Däraf kom det — möjligen — att de "snälla gossarna" jämte slanten slängde en inställsam glosa åt hjälparen, som, själf rikligt fägnad, befann sig i ett mystiskt, tilltalande virrvarr af burkar och askar bak disken, i hvilka lagret förvarades. Så begaf det sig äfvenledes, att adjunkten Kristells yngste broder fann den under så sorgliga omständigheter begynta utfärden som den mest lyckade hans lilla lif dittills rymt. Om också "den lille gudsängelen visst aldrig olofvandes rört så mycket som en tårtesmula". Han kom visst heller icke i tillfälle att brottas med frestaren. Madam Kristin glömde nog inte att spela försyn gentemot sitt lilla lamm.

Då adjunken i franska tillika med kollegerna bröto upp från restaurangen för att finna tåget, erinrade han sig åter, att han ägde en liten broder. Fast han genomsökte flera kupéer, fyllda med brynta scouter och andra stöddiga grabbar, fann han dock ej den spanade. Först när tåget ordnats för marschen genom den lilla stan, nästan då hvar lärare uppsökte sin skara, innan falangen formerades på skolgården, varseblef han sist i ledet en liten ängel, hopparad med en omaka rotekamrat. Men madam Kristin gjorde rättning som de andra — somliga visste till och med berätta, det hon, gripen, tog del i gymnastiklöjtnantens afslutande "Gud bevare konung och fädernesland" och mötte beslutsamt hans blick. Han märkte alltså inte oregelbundenheten på yttersta flygeln. Kunde inte störa korum för en kärings skull, ställd gentemot en ännu större publik. Hett hat sköljde dock genom hans själ, då en onödigt hög kvinnlig stämma skar pausen efter psalmen:

"Jag går allt själf med den lille och lämnar 'en till jungfru Lina, så jag vet, att han kommer ordentligt hem och i säng ikväll."

Det allra märkligaste med detta var emellertid, att efter den betan tordes verkligen ingen "drummel nässja" åt adjunktens broder, försteklassaren Sven Kristell. Hvem förtjänsten tillkom, må vara oskrifvet.

Hemlösa barn och barnlösa hem.

Karl Georg.

En namnlös.

Föräldrarna äro från landet, modern dog ungefär ett år efter gossens födelse och fadern, mycket fattig, lämnades ensam med 8 barn, hvaraf 6 minderåriga. Genom Barnavårdsbyråns förmedling togs Karl Georg till ett småbarnshem å Djursholm, och när han nu inte kan få stanna där längre, undrar hans far liksom Byrån om någon barnkär, lyckligare lottad familj skulle vilja taga honom som eget barn?

Utkastad i världen utan namn och utan hem, är den lille 3-månaders gamle gosse, som afbildats här invid. Hvem vill taga honom till sitt hem och gifva honom den kärlek och omvårdnad han helt oförskyldt blifvit beröfvad? Han är frisk och sund samt ännu ej döpt, och den, som tager honom, kan således få gifva honom det namn den önskar.

Barnavårdsbyråns små skyddslingar ha hittills genom Idun fått goda och kärleksfulla hem och vi hoppas att dessa båda gossar skola blifva lika lyckliga.

Vidare upplysningar genom Barnavårdsbyrån, Kornhamnstorg 51, Stockholm.

~BARNENS DAG~

BARNENS DAG HAR BLIFVIT EN STOCKholmsk festdag, som inga andra festdagar i hufvudstaden af hvad art de vara månde. Det är som om ett yster ungdomligt humör då sluppe lös bland stockholmarne, de bli allesammans stora älskvärda barn bland de verkliga barnen, till hvilkas fromma de med godt hjärta och le- -lickar tömma sina börsar i Barnens Dags rymliga kassafack. Men vädrets makter voro i år ej så nådiga som de bort vara mot en fest med ådant syfte som att bereda fattiga små stockholmare välbehöflig sommarrekreation ute i skärgården. På lördagen regnade vildt emellanåt och blåste en ännu vildare nordan, hvilken dock ej kunde dämpa festglädjen. Grosshandlare Eliasson, Barnens Dags fantasirike och energiske spiritus rector, haren gång för alla strukit ordet omöjligt ur sin ordbok, och följaktligen flögo alla flaggor i topp på den bestämda timmen och den brokiga skämtande skaran af fantastiska figurer och älskvärda tiggare och tiggerskor strömmade ut öfver staden. Söndagen blef festens kulmen, då glittrade solen, gatulifvet tog enorma proportioner och de lysande stadionfesterna fyllde människomassorna med entusiasm. Våra bilder behöfva ej några omständliga förklaringar. 1. återger grosshandlare Eliasson vid sitt arbetsbord å Barnens Dags expedition. 2 och 6 Skördefesten i Stadion. 3 Studenterna som penninginsamlare. 4. Studenternas intåg i stadion. 5. Då dagsfyrverkeriet afbrändes. 7. Typer ur gatulifvet. 8. Skådespelaren Ivan Hedqvist uppläser Sten Granlunds dikt Barnens ö.

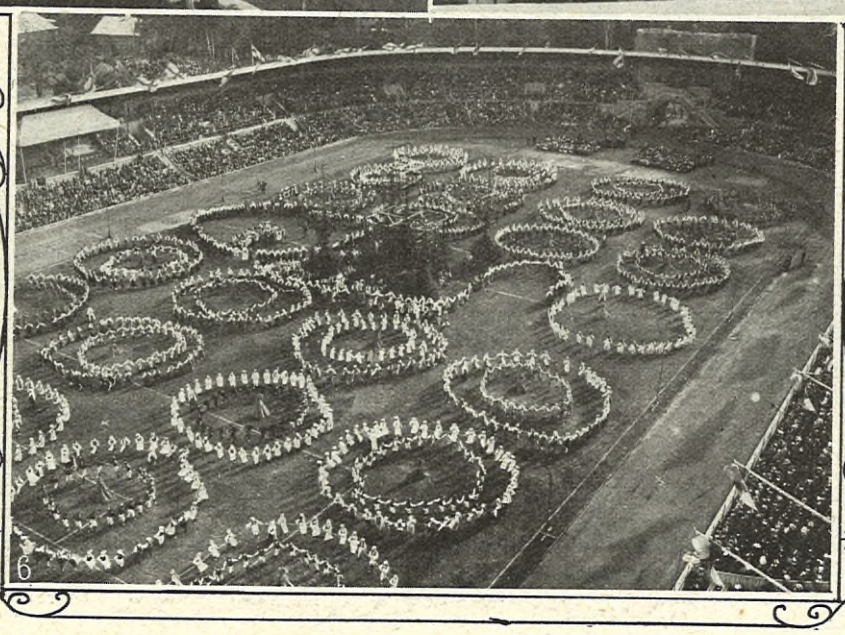

3—7 W. Lamm foto. 1, 2, 8 O. Ellqvist foto.

Våra flickor

Några reflexioner med anledning af debatten om

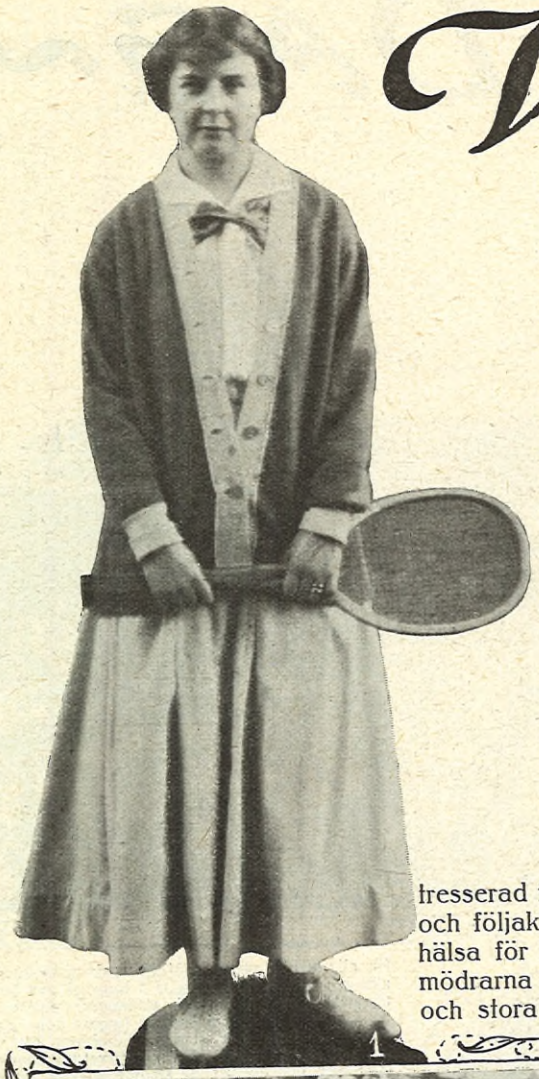

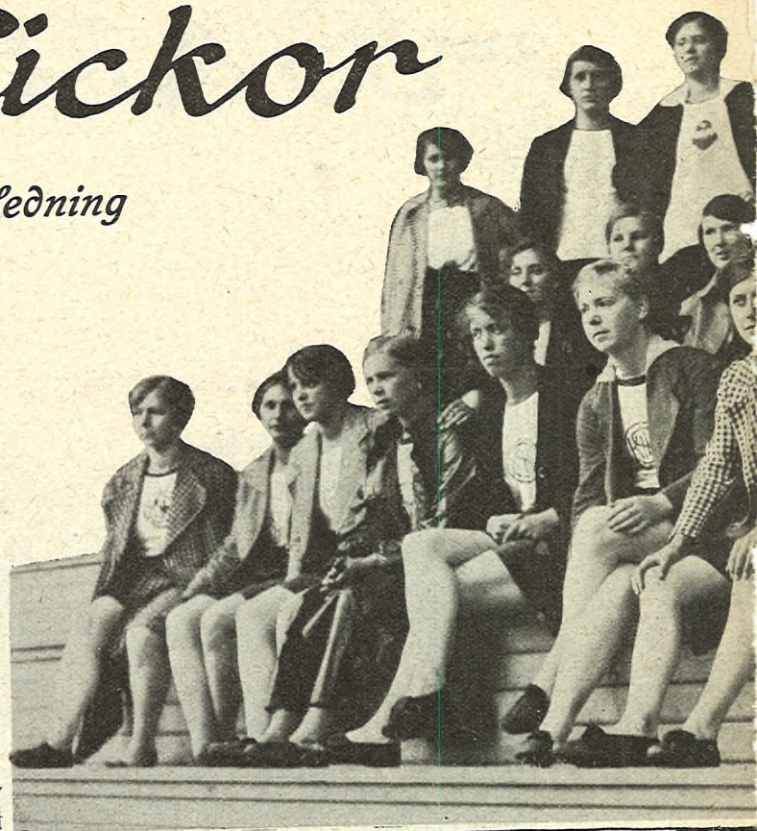

PÅ SISTA TIDEN HAR DEN INtresserade i dagspressen vid flere tillfällen kunnat läsa meddelanden, som synts gå ut på, att förslaget till ett de svenska kvinnornas idrottsmärke — hvilket som bekant först framställdes genom Idun — blifvit förkastadt af idrottsmyndigheterna och vår sportande kvinnliga ungdom sålunda skulle bli utan denna sporre till bedrifvande af ett hälsobringande och angenämt friluftslif.

Så farligt är det emellertid icke, men det som inträffat kan dock på sätt och vis vara ledsamt nog och kommer i hvarje fall förmodligen att på något år ytterligare uppskjuta förslagets slutliga realiserande.

Detta har visserligen dröjt länge nog, ty det är nu fyra år sedan planen till ett dylikt märke framlades i en artikel i Idun. I den betonades vikten af att kvinnan blef mer intresserad för idrotten än då var fallet — att hon ofta förde ett alltför stillasittande lif och följaktligen endast kunde ha godt af mera kroppsrörelse i friska luften, att ökad hälsa för landets kvinnor betydde ökad hälsa åt en kommande generation samt att mödrarna genom att mera aktivt intressera sig för detta barnens viktiga tidsfördrif och stora glädjekälla skulle komma dem ännu närmare än förut. Instiftandet af kvinnligt idrottsmärke efter samma grunder som det för mannen — hvilket bevisligen gjort så mycken nytta — borde, menade förslagsställaren, i sin mån kunna bidraga till förverkligandet af nämnda önskemål.

Förslaget insändes till vår högsta idrottsmyndighet — de svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund — hvilket för sakens utredande tillsatte en kommitté med major C. G. Drake som ordförande. Kommittén tog under stort intresse itu med saken, adjungerade under sig en del framstående gymnastiklärarinnor och andra idrottsintresserade kvinnor och nedlade under ett års tid ett betydande arbete på planens grundliga genomdiskuterande och ut-

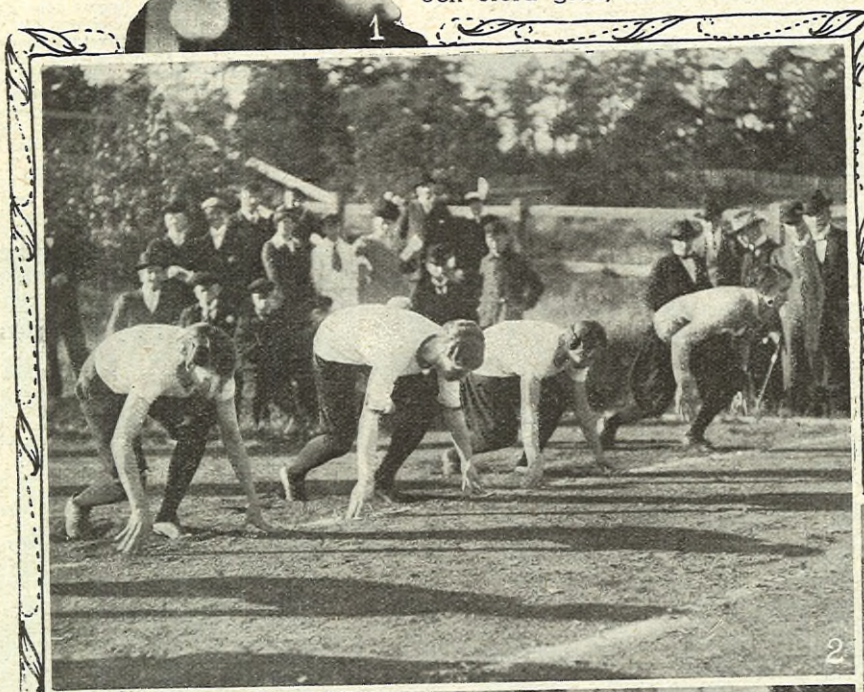

1. En tennisspelerska. 2. Start till längdlöpning. 3. Unga Evor med florett. 4. Idrottsflickor i Stadion i väntan på sin tur att starta. 5. Ett längdhopp. 6. Hur kvinnliga täflande omhuldas efter löpningen. 7. Stock-

och idrotten

det kvinnliga idrottsmärket. För Idun af Erik Patlin.

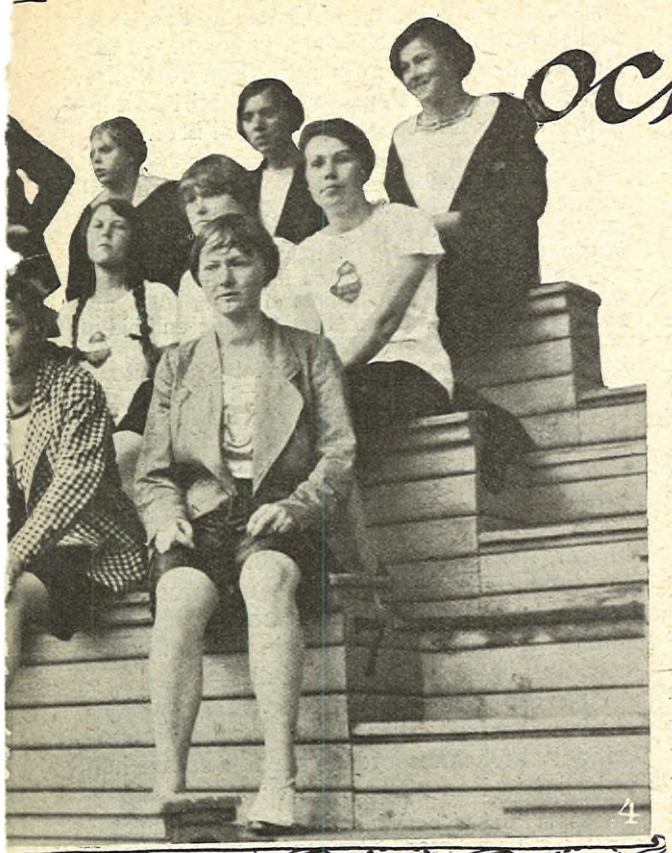

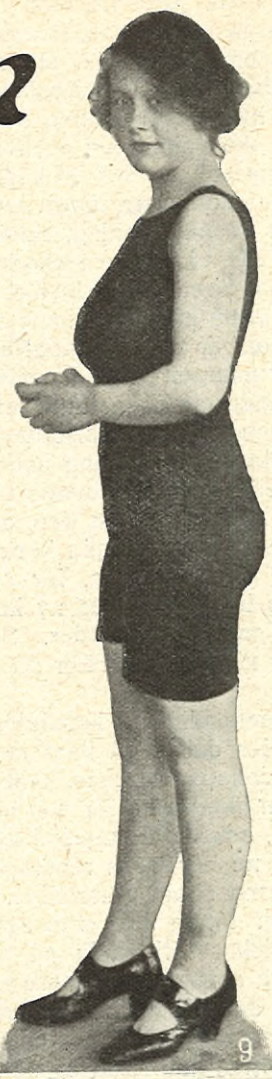

redning. Man uppsatte också ett förslag till bestämmelser för märket, hvars alla detaljer noga pröfvades af olika fackmän, och utbad sig samt erhöll äfven yttranden af framstående läkarevetenskapliga auktoriteter, hvilka alla gingo i tillstyrkande riktning i fråga om lämpligheten för kvinnan att i viss utsträckning och under ordentlig kontroll idka äfven mera manlig idrott såsom kappspringning, hopp och kast.

Från detta kommittéarbete är särskildt ett moment af icke ringa intresse just nu, nämligen en meningsskiljaktighet mellan förslagsställaren och hans i Idun framlagda plan å ena sidan och å den andra de öfriga manliga kommittéledamöterna. De senare ville nämligen i bestämmelserna för märket ha in egentligen endast sådan idrott, som finns å riksförbundets program och är mera uppmätbar med klocka och metermått, medan den förre ville ha in en hel afdelning för kvinnan mera lämpad och treflig sport, såsom bågskjutning, ridning, segling och tennis. Hans och Iduns mening i denna detalj segrade emellertid icke, utan majoritetens ofvan nämnda.

Då förslaget var utarbetadt och färdigt gick det in till och antogs af förvaltningsutskott och öfverstyrelse, och på förbundsmötet 1912 — den så kallade idrottsriksdagen — beslöt man också efter ett kort anförande af major Drake att instifta ett kvinnligt idrottsmärke.

Detta är sålunda en gång antaget, och det finns mycket liten sannolikhet för, att samma idrottsriksdag — hvilken nu åter sammanträder i slutet af november — skall upphäfva ett beslut, som fattats enhälligt och efter en så grundlig utredning.

Hvad som bör kunna inträffa är egentligen endast, att det af kommittén uppgjorda förslaget till detaljbestämmelser blir i några icke väsentliga punkter ändradt.

Det som passerat efter nämnda "riksdags"-beslut är nämligen, att förslaget utsändes för yttrande till riksförbundets olika specialförbund. På denna sin väg kom det i våras till Svenska idrottsförbundet, som administrerar den allmänna idrotten i landet och alltså är mycket mäktigt, och här stötte det på starkt och oväntadt motsånd hos dess nyvalde sek-

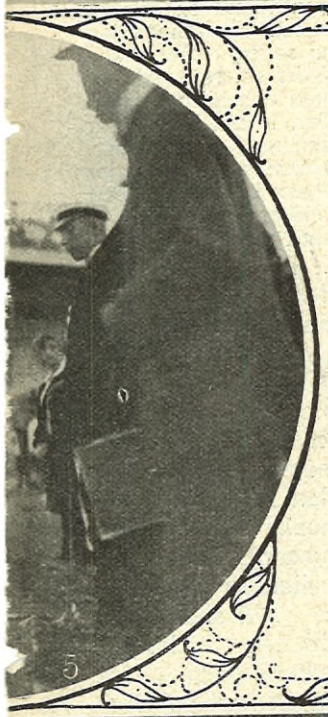

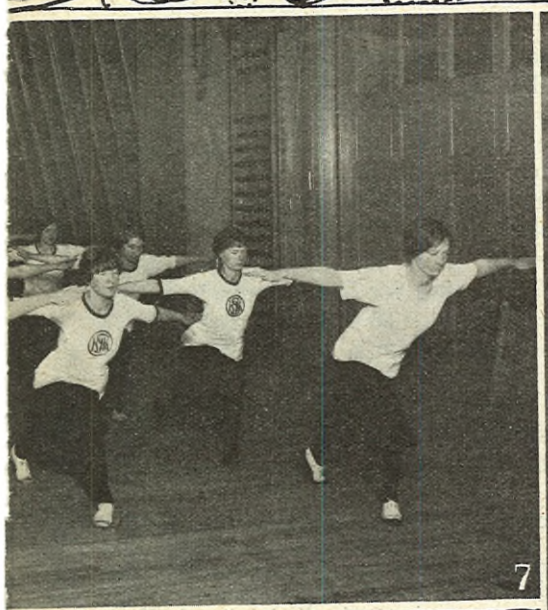

holms kvinnliga idrottsklubb. 8. En liten hastighetslöperska. 9. Vera Thulin, den bästa simmerskan inom Stockholms kvinnliga idrottsvärld. 10. Vid målet. 11. Två ryttarinnor. Th. Modin foto.

reterare, direktör Sven Låftman i Stockholm. Denne är en mycket duktig idrottsledare med betydande erfarenhet och stora kunskaper samt ett odisputabelt godt förstånd om idrotten. Han hyllar den åsikten att våra unga flickor icke skola ägna sig åt, hvad han kallar "kraftsporten" — det är kappspringning och hopp — utan mera lägga an på kvinnliga idrotter såsom simning, ridning, segling och dylikt. Herr Låftman lyckades också få majoriteten af Svenska idrottsförbundets styrelse med sig på ett afstyrkande af hela förslaget, och det är publicerandet af detta beslut, som af mången torde ha missuppfattats såsom gällande ett förkastande af hela idén.

Den kommande idrottsriksdagen torde väl emellertid knappast kunna undgå att taga hänsyn till sitt största förbunds mening, och i så fall blir väl följden den, att förslaget återremitteras till den gamla kommittén, förstärkt med herr Låftman, för omarbetning eller lämnas till en alldeles ny kommitté för att undergå en dylik procedur. Sedan kommer det åter nästa år och blir då slutligt antaget.

Det är egendomligt att konstatera, att herr Låftmans idéer delvis gå ihop med den ursprunglige förslagsställarens, hvilken ju också ville gifva ökadt rum för den mera kvinnliga idrotten, och det är mycket möjligt denna senare nu blir mera representerad, om bestämmelserna skola omarbetas.

Under den långa tid, som sålunda våra sportande flickor fått vänta på sitt idrottsmärke — och som nu ytterligare kommer att ökas, därest det vid idrottsriksdagen går såsom här ofvan antydts — har emellertid den kvinnliga idrotten gått raskt framåt. Särskildt är detta fallet i hufvudstaden, där kvinnan nu till och med tagit Stadions arena och kolstybbsbanor i besittning för utöfvande af sin sport. Under den nu förflutna sommaren ha sålunda flere täflingar för flickor hållits, och en kvinnlig idrottsklubb har bildats med företrädesvis allmän idrott, såsom löpningar, hopp och kast på sitt program.

Flickornas uppträdande på Stadion har ju på något håll gifvit upphof till kritik, som gått ut på att söka framhålla det okvinnliga i dylik idrott. Och nog ser artikelförfattaren för sin del hellre en ung flicka utöfva den vackra bågskjutningen eller komma framspringande i galopp på ett fält — än kappspringa och hoppa iförd spikskor och byxor, som sluta långt öfver knäet.

Men det är ingenting att göra åt den saken. Det är bara att resignera. Tiden är sådan. Vill kvinnan utöfva manlig idrott, så lär ingen kunna hindra henne därifrån. Och då är det bättre att hjälpa henne, så att idrotten blir rätt och ej farligt utöfvad, i stället för att låta henne gå sina egna vägar eller fåfängt söka stjälpa saken. Och för öfrigt — hufvudsaken är, att hon blir mer intresserad för idrotten, till nytta och nöje för henne själf och det uppväxande släktet. Det måste bli en bisak och hennes egen smaksak, hvilka idrottsgrenar hon slår sig på.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

Gladiolusmannen.

Skiss af WALTER PRICHARD EATON.
Öfversättning från engelskan af **Elin Wägner.**

MISS LUCY FIFIELD BRUKADE inte ha stor post. Hon fick naturligtvis sina räntor med regelbundna mellanrum, ty hon hade en liten förmögenhet, och så var det hennes två trädgårdstidskrifter, en litterär månadsskrift och en missionstidning, räkningar, ett och annat lokalbref med någon bjudning, någon gång ett bref från hennes kusiner i Boston. Men hennes personliga, intima korrespondens var mycket liten. Och dock var inte miss Lucy gammal efter moderna kvinnors sätt att räkna. Hon hade ett vaket, flickaktigt ansikte och en smärt, aristokratisk figur.

Hon bodde i Southmead, en gammal almöfverskuggad, värdig och sömnig stad, i det hus där hon blifvit född. I trettio år hade hon lefvat för sin mor, och när denna dog, upptäckte miss Lucy, att alla de gossar, som vuxit upp tillsamman med henne, hade lämnat Southmead och dragit mot ett större, rikare lif. Hennes enda aktiva intresse koncentrerade sig kring hennes stora trädgård bakom det fyrkantiga nybyggarhus, i hvilket hon bodde. Ett högt staket, nästan doldt af klängväxter, omgaf denna helgedom. En liten gård för torkning af tvätt, en vedbod och en redskapsbod inkräktade något på trädgården. Men allt samman var doldt af spalierer, dignande af clematis. Längst bort var ett litet område reserveradt för köksträdgården. Men resten af utrymmet var upptaget af trädgårdsgångar, solur, basänger för fåglar, hvalfbågar med klängrosor, små gräsmattor och dammar, där guldfiskar summo.

Huset var hennes eget, hon höll blott en tjänarinna, såg inga gäster, reste ingenstans. Därför räckte också hennes inkomster till alla utsväfningar i trädgårdsväg. Hon höll en trädgårdsarbetare hela året rundt, och under sommaren lejde hon en annan två dar i veckan för att rensa ogräs. Hon hade drifbänkar höst och vår, hon slösade lättsinnigt med gödningsämnen, och hon firade verkliga orgier i sina rekvisitioner från engelska frökataloger. Det var inte en regelrätt trädgård, men den hade vuxit, som när man bygger till ett gammalt hus: här en blomstersäng, där en damm, sedan en stig för att förena dem, så en ny rabatt, till dess det hela var ett virrvarr, där man vandrade bland öfverraskningar.

I januari längtade miss Lucy ifrigt efter posten, ty då började vårkatalogerna komma. Den januaridag, då vi göra hennes bekantskap, bar hon hem en liten katalog från en gladiolusodlare, en af dessa kataloger, som förtroligt prata med läsaren i första person, och som komma en att tro, att författarens hela lif ägnas åt att förse ens egen speciella trädgård med de ljufligaste af blommor. Odlarens namn var Austin Spencer, och hans katalog bar på omslaget en färgplansch, föreställande en gladiolusart kallad "Morgonrodnad". Inuti fanns det de mest underbara planscher af "Krig" och "Fred", "Niagara" och "Fågelblå" också i färger och en lista på hundra andra sorter, alla med pris och anvisningar för odlingen. Miss Lucy satte sig ned vid hvardagsrumsbrasan och genomgick noggrant katalogen. Hon hade förra säsongen fått gladiolusfeber, sedan hon af samme Austin Spencer frestats att köpa ett dussin rotknölar af "Fred". Hon hade då upptäckt att gladiolus var något helt annat nu än i hennes barndom. Dessa ståtliga spiror, med härliga hvita blommor, hade hänfört henne. Hon kände en egendomlig känsla af tacksamhet mot mr Spencer. Och hon var besluten att genast rekvirera flera rotknölar. Där fanns ingen rekvisitionsblankett i katalogen, hvarför hon måste skrifva ett bref.

"Mr Austin Spencer!

Då jag köpt ett dussin af er "Fred" förra året, önskar jag rekvirera nya enligt följande lista, och motser jag ordern i april. Jag hör till dem, som kände och ringaktade gladiolus i min barndom, och då jag icke anade hvilken förvandling den undergått, blef jag helt förvånad öfver den nya blommans skönhet. Mina "Fred" nådde en höjd af sex fot med spiror på trettiosex tum. Då det var er katalog, hvilken genom en händelse kommit mig tillhanda, som öfvertalade mig att försöka den nya blomman, begagnar jag detta tillfälle för att personligen tacka er för det nöje ni beredt mig. Jag sänder en liten snapshot från min trädgård med mina gladiolus i blomning, så att ni kan öfvertyga er om deras storlek."

Därpå bifogade miss Lucy sin lista på nya knölar, två hundra allt som allt, af olika sorter, lade däri sin check och undertecknade med sitt namn. Hon rekvirerade dock inga knölar af "Krig". De kostade en dollar och en dollar är en dollar i alla fall.

Kort därefter fick hon svar. Det maskinskrifna brefvet erkände helt formellt mottagandet af hennes order och föll sedan helt naturligt in i en personlig ton:

Genom det ni berättat mig om er omvändelse, förstår jag att "Fred" återigen vunnit en af sina segrar. Jag tar icke förtjänsten däraf, men jag gläder mig mycket åt denna seger. Det skulle vara trefligt, om en trädgårdsmästare kunde ta plats på den underbara mattan och göra en färd rundt kring alla de trädgårdar, hvilka han förser med blommor, och skaka hand med deras ägare. Den bild af er trädgård ni sände mig, öfvertygar mig om, att den är en af dessa trädgårdar med blommor öfver allt som jag älskar allra mest.

Miss Lucy var helt nöjd med detta bref. Hon läste det två gånger. Det var det mest personliga bref hon mottagit på en månad, och det från en handelsträdgårdsmästare hon aldrig sett! Hon undrade, om han skref sådana bref till alla sina kunder, och hur han i så fall fick tid att dra upp sina plantor. Hon hade lust att svara, men måste säga sig att detta bref icke fordrade något svar.

I april kom gladioluslådan från High Pastures, det namn, som Austin Spencer gifvit sin blomsterbarnkammare. Miss Lucy packade upp den för att jämföra innehållet med sin afskrift af listan. Allt stämde, till dess hon nådde botten, där låg ett litet paket, som icke hörde till rekvisitionen. Hon öppnade det och där låg ett kort och fyra rotknölar. Kortet bar Spencers namn och bakpå stod skrifvet detta: jag sänder er icke "Fred" utan "Krig". Sätt dessa tillsamman i en grupp med något hvitt som bakgrund.

— Nej, så snällt af honom, utropade hon högt. Och de kosta en dollar stycket! Jag undrar om han behandlar alla sina kunder på detta sätt?

Hon kunde inte fatta hvarför han skulle göra ett undantag för henne, men helt visst kunde han inte vara så frikostig mot alla, då skulle han göra konkurs. Hon satte ömt undan sina rotknölar, till dess de skulle planteras i maj och skref till honom en tacksägelsebiljett, där hon uttryckte sin känsla af förvåning öfver hans vänlighet. Han svarade tillbaka:

"Bli inte förvånad öfver något jag kan komma att göra. Jag är en liten lustig fet prisse, som älskar alla, hvilka verkligen älska mina blommor, men er särskildt på grund af er lättsinniga trädgård, bakom er — jag vet att det är så — er mycket stillsamma boning. Kom och se min trädgård, när blommorna slagit ut. Jag har hundra fält hvilka lysa af färger, som skola komma det att vattnas i munnen på er. Kom i augusti, så skall ni få välja hvad ni vill bland ett helt fält af nya hybrider."

Miss Lucy rodnade, när hon läste detta bref. Han började verkligen bli personlig! Men hon läste det omigen, innan hon gick ut

till sitt arbete i trädgården, och hon undrade, om det kräfde ett svar. Ja, det gjorde det helt visst! Hon måste på något vis tacka för hans inbjudning. Visserligen var den på baksidan af omslaget utsträckt till alla, men detta var olika, det var personligt. Och hon svarade artigt, att hon hoppades någon gång få se hans underbara trädgård, hon kunde föreställa sig dess prakt. Längre fram på sommaren, när rosorna slagit ut, och de japanska liljorna stodo praktfulla kring dammarna, lät hon stadens fotograf taga en serie bilder af hennes trädgård. En af dem visade rabatten med gladiolus, hvilkas blad nu liknade fina svärdsklingor. Hon valde ut tre, fyra af de bästa bilderna, och allt medan hon undrade öfver sin egen djärfhet, skickade hon dem till gladiolusmannen, som hon kallade honom i sina tankar, tillsamman med följande biljett:

"Jag kan knappast hoppas att det kan intressera er, men efter som ni säger er tycka om mitt slag af trädgård — se här några fotografier därifrån. Ni ser era barn i en af rabatterna. De äro mycket friska och blomstrande."

Hans svar kom omgående, för första gången skrifvet för hand och på hans privata brefpapper. Han hade icke dikterat det på sitt kontor! Miss Lucy rodnade och började skämmas öfver sig själf. I slutet stod där:

"Men hvarför syns ni inte själf på fotografierna? Jag är säker på att ni utgör en del af trädgårdens charm, när ni vandrar nedför gångarna med korg och trädgårdssax för att klippa rosor från era rosenbågar eller när ni beväpnat er med en fotogenkanna för att plocka larver i. Hvilken förtjusande trädgård ni har. Bara rabatter och vinklar och vrår och blommor och doft och färg! En liten afskild värld — just er värld vill jag slå vad om, där ni riktigt kan plaska i färger! Är det inte roligt att göra om världen, till det den bör vara?"

Han vill ha mitt porträtt! tänkte miss Lucy med en plötslig rodnad. Och sedan tillade hon: så väl han förstår! Hon bevarade brefvet i en liten låst skrifbordslåda. Men hon skickade inte sin fotografi och svarade inte på brefvet. I augusti fick hon emellertid en serie stora fotografier, som visade fält vid fält, där gladiolus blommade, och arbetare, som skuro af stora bördor af blommor. En biljett följde med fotografierna:

"Jag har studerat kartorna. Southmead ligger endast tio mil från High Pastures, bilvägen. Det är stora landsvägen nästan hela tiden, tar inte mer än tre timmar högst. Om ni inte kommer, så måste jag tro, att ni inte frågar efter mina gladiolus, och då har hela mitt arbete varit förgäfves."

En sådan lustig människa, sade miss Lucy, han skrifver precis som om han kände mig.

Hon gick ut i sin egen trädgård och slog sig ner på en bänk nära gladiolusrabatten. Sorten "Amerika", som hon hade hundra plantor af, var redan halft utslagen. "Fred" började öppna sina knoppar och "Krig" — hans present — visade redan en antydan om sin oförlikneliga skarlakansröda färg. I nästa vecka skulle de alla vara i sin fulla prakt. Hur underbart med hundra fält med sådana blommor! Hon längtade efter att se dem. Men hon var också nyfiken att se deras ägare, och det var därför hon tvekade. En så konstig korrespondens de hade fört. Han skulle tycka det vore mycket framfusigt af henne, mycket simpelt, om hon verkligen komme.

Men i detta ögonblick fick miss Lucy en af dessa uppenbarelser, som komma äfven till de mest konventionella kvinnor i ögonblick af verklig känsla. Hon insåg plötsligt att gladiolusmannen aldrig skulle tänka en skymt af en sådan tanke. Hundratals människor kommo årligen för att se hans trädgårdar. Hon skulle blott göra hvad alla andra entusiaster gjorde. Han var endast fylld af ifver att visa hvar och en den skönhet han ägde. Han var inte den sortens man, som besvärades af några fördomar.

— Jag hoppas bara att han måtte komma ihåg mig, när vi träffas, sade hon.

En vecka senare hyrde hon en bil och en chaufför för följande dag. Hennes första instinkt var att inbjuda sin väninna Mary Tuckerman, att följa med. Det var ju skamligt att inte använda utrymmet i bilen annat än för sig själf. Hon stod just i begrepp att telefonera till Mary, då hon fick sikte på en gladiolus, som hon tagit in och satt i vatten dagen förut. Hur skulle hon kunna förklara Austin Spencer för Mary? Och så tog hon handen från telefonluren.

Följande morgon klädde hon sig omsorgsfullt, mera omsorgsfullt än hon gjort på många år. Hon gjorde det omedvetet först, men då hon sedan fick klart för sig hvad hon gjorde, fortsatte hon medvetet. Med förhöjd färg letade hon fram sin bästa klänning och ett af sina få par silkesstrumpor.

Miss Lucy var inte van vid automobiler. Hon hade bilat tillsamman med några vänner då och då, men en tjugomila färd tycktes henne ett stort företag. Hon satt rätt upp och ned till en början och frågade chauffören, om han inte körde för fort. De foro förbi byar på samma sätt, tänkte hon, som man far förbi platser i en dröm. De körde uppför backar, hvarifrån man såg gröna dalar, som flöto ut i aflägsna slätter. Efter 6 mils färd, veko de af från stora landsvägen och slogo in på en mindre väg, som följde en liten flod i en smal dalgång mellan kullarna. Om en stund varseblefvo de en skylt: "High Pastures, gladiolusodling", och bilen svängde in på en uppfartsväg. De körde förbi ett litet stenhus, utanför rullade två valpar om hvarandra på gräsplanen, körde uppför en sluttning bakom huset och stannade vid randen af den härligaste blomstermatta miss Lucy någonsin sett. Det var en matta, hundra tunnland stor med grön varp och inslag af hvarje alla regnbågens färger, och den låg utbredd öfver slätten framför henne, sträckte sig ned i en dalgång och fortsatte på andra sidan ända upp mot topparna af två stora kullar. Hon drog efter andan, då hon steg ur bilen. Ett sådant tummel af färger hade hon aldrig drömt sig.

Färden hade tagit dem tre timmar. — Vi ge oss hem klockan tre, sade hon till chauffören och vandrade sedan bort till ett salustånd, där en kvinna sålde afskurna blommor. Där frågade hon efter mr Spencer.

— Önskar ni träffa honom personligen?

— Ja, hälst, svarade miss Lucy med en svag rodnad. Vill ni ge honom mitt kort?

Kvinnan tycktes icke fästa sig vid en sådan formalitet. — John, ropade hon, visa den här damen ut till herrn. Jag tror, att han är på fält 7. Miss Lucy följde John längs en väg, som gick mellan två fält af blommor, rad vid rad i ändlös mängd.

— Hvad heter den och den? frågade hon, när en ny art väckte hennes uppmärksamhet, och om det var någon hon särskildt beundrade, envisades han att skära af den åt henne med en stor rostig knif, så att hon snart hade hela famnen full. De vandrade nedför sluttningen och upp igen på andra sidan, och på ett fält, med idel olika arter af blommor, stötte de plötsligt på gladiolusmannen.

Miss Lucy kände genast igen honom. Han var inte så liten och inte heller så fet, men han böjde sig öfver en blomma på det sätt, som genast tillkännager blomsterälskaren och den blomsterkunnige. Hans ansikte var brungarfvadt under den vidskyggiga halmhatten. Han var omkring fyrtio, med blå ögon, som lyste emot en med ett egendomligt klart ljus, som hos en man som lefver under den fria himlen. Han hade en underlig kostym, ett slags sportdräkt med ärmar uppvikna öfver manschetterna och väldiga fickor, som svällde af namnskyltar.

— Ni önskade träffa mig, sade han.

— Mest era blommor, svarade hon, och såg på honom. Jag är miss Fifield, ni kanske inte minns — —

— Jo visst! ropade han och sprang fram ur blommorna ut på stigen för att trycka hennes lediga hand. Tänk att jag inte begrep det genast! Men ni skickade mig inte er fotografi, endast trädgården. Men i alla fall — —

Han stod nu och betraktade henne noga. Hon sänkte ögonen. Hon kände det, som om de utan ord nu blefvo bekanta. Något kom henne att skälfva. Hon ville tala, men kunde inte. Men mannen talade.

— Javisst, sade han om igen, och hans röst var på ett egendomligt sätt välkomnande. Här är vi nu midt uppe i hybriderna. Och vi hinner lagom före lunch att välja ut åt er dem ni tycker om. — Jag kan inte välja, sade hon, jag älskar dem alla.

— Inte alla. Somliga ha inte lyckats. De äro inte hälften så bra som standard-arterna. Men här finnas många roliga kurrar bland mina barn. Kom så skall jag visa er. Det är som bland människors barn, de enastående exemplaren dyka upp, där man minst väntar det.

Han ledde henne ut och in bland raderna, och för hvar gång hon uttryckte sin beundran öfver någon blomma, satte han en namnskylt vid stjälken och skref hennes initialer därpå med stora bokstäfver. Men framför en blomma stannade han, och i det han höll om stjälken med ett krokigt finger, sade han: Den här kan ni inte få. Är den inte vacker? Den är lika skarlakansröd som "Krig" och lika stor, men har krusiga kronblad. Är det inte underbart? Jag har gått igenom hela fältet två gånger, det är den enda. Den är ny, och den är en upptäckt. Om jag kan få arten att lefva så skall den få ett namn, och det namnet blir ryktbart. Ingen har sett den mer än ni och jag. Vet ni hvad jag tänker kalla den?

— Nej, sade miss Lucy mycket lågt.

— Se, ni vet det! ropade han. Jag skall kalla upp den efter er.

— Så tokigt, sade hon afvärjande. Hvad har jag för förtjänst?

— Ganska mycket, sade han. Ni har beundrat den. För resten, om jag har gjort blomman, så har jag väl rätt att ge den namn? Ni beundrar den, inte sant?

— Jag tycker den är underbar, sade hon. O, jag tycker att hela denna väldiga matta af gladiolus bort öfver kullarna är underbar. Jag hade aldrig drömt om att det kunde finnas så mycket färg i Amerika.

— Ni älskar färger, sade han, ni vill bada i dem, inte sant?

— Ja, erkände hon, däri ligger mitt lättsinne, skulle jag tro.

— Det var hvad jag tänkte. Nu skall vi äta lunch. Det kommer att ta mig en bra stund att bli så ren, att jag kan ha en gäst vid bordet. — Men jag har tagit lunch med mig, sade miss Lucy förvånad.

— Prat, sade han. Ni är min gäst, det lönar sig inte att säga emot. Jag vet på förhand allt hvad ni tänker säga och mycket, som ni inte tänker säga, men det har ingen betydelse här på High Pastures. Ni äter lunch med mig, och inte vidare med det.

— Nej, det gör jag bestämt inte, utropade hon och gick med snabba steg vid hans sida.

— Jag hoppas, att ni tycker om kyckling, sade han, för det får vi till lunch.

Miss Lucy fortsatte att protestera, och hon fortsatte att gå vid hans sida för att kunna

komma åt att göra det, och hon visste, att hon tänkte ge med sig och var både ond och glad. En kvart senare lågo de två valparna och sprattlade i hennes knä, då gladiolusmannen uppenbarade sig på det lilla stenhusets veranda, och hans åldriga hushållerska tillkännagaf att lunchen var serverad.

— Är det inte lustigt, sade han, då de slogo sig ner, att jag kände från första stund er smak ifråga om trädgårdar. Det måste finnas en trådlös telegrafi mellan blomsterälskare, tror ni inte det?

— Var det därför ni sände mig "Krig"? Skickar ni inte extra presenter till alla era kunder?

— Till alla kunder? Rötter för en dollar stycket? Nej, min bästa fröken, än kan jag betala mina skatter. Om jag hade råd, skulle jag inte en gång sälja mina bästa arter till andra än dem, som jag visste kunde uppskatta dem. Lucy Fifield, till exempel, här höll han upp en sekund som om det roade honom att uttala namnet, och miss Lucy rodnade, om det blir något af den och det gör det, skall jag till en början endast sälja till återförsäljare för 50 dollars roten, och länge skall den få kosta fem dollars stycket, så att endast samlare kan köpa den Jag sänder ut er i en liten sällsynt upplaga, vill jag lofva. — Så lustigt, sade hon.

— Inte alls. Tror ni att jag tänker tillåta, att man slänger omkring er i hela landet, och att ni får ligga och frysa och ruttna i kalla källare och kosta två dollars för hundra? Nej, var så lugn. Inte en gång om jag skall behöfva kontrollera hela försäljningen själf. Jag tror inte att jag kommer att sälja till återförsäljare alls.

Efter lunchen visade han henne omkring i sitt hus, hvari största utrymmet upptogs af ett stort bibiliotek, kantadt med böcker af alla slag från verk i hortikultur till en samling diktare (och nötta voro de), öfversålladt med papper och experimentlistor och behängt, hvarhälst en plats stod att uppleta, med taflor både i olja och akvarell af trädgårdar och landskap. Vid ena kortväggen stod en väldig öppen spis, där askan från förra vintern ännu låg kvar på härden. Framför på den nötta fällen låg valparnas moder och bredvid stod ett litet bord, öfverlastadt med pipor och tobaksburkar.

— En snygg håla eller hur? sade han.

Miss Lucy böjde sig öfver hunden, medan valparna hoppade omkring henne.

— Jag tycker om den, sade hon, vill ni inte röka er pipa?

Han tände pipan och blossade belåtet, medan han hela tiden såg på henne och narrade henne att prata. Först efteråt insåg hon, hur mycket han lockat ur henne. Klockan tre hörde hon bilen utanför, och plötsligt stod det för henne, hur länge hon stannat kvar. Hon reste sig hastigt. Men han lät henne inte gå, förrän bilen kört tillbaka till fälten och bokstafligen lastats med afskurna blommor.

— Strö ut dem öfver gatorna i Southmead, sade han, men glöm inte hvarifrån de kommo eller hvem som gaf er dem.

Miss Lucy sträckte ut sin hand.

— Det skall jag inte, sade hon och rodnade och såg mycket ung ut, medan hon steg upp i bilen Då hon kommit upp, vände hon sig om och sade: — Det är inte mer än rätt nu, att ni kommer och ser m i n trädgård och låter mig försöka i någon mån gengälda er älskvärda gästfrihet.

— Jag hoppades, att ni skulle bjuda mig, sade han. Men jag hade kommit i alla fall.

Miss Lucy kunde icke få dessa afskedsord ur sina tankar på hela hemresan. Hennes samvete började vakna, när hon nalkades hemmet, och hon bad chauffören först köra till Mary Tuckerman, där hon lastade af famntals med blommor med så få förklaringar som möjligt.

Den kvällen såg hennes hem mera ut som en blomsterbutik än något annat. Blommorna varade dag efter dag, och nya knoppar slogo ut. Hon undrade om gladiolusmannen skulle komma, medan de varade, undrade och väntade. Och en morgon vid elfva-tiden tutade en motor utanför, och i den lilla bilen satt gladiolusmannen bakom hjulet. Hon var i öfvervåningen, när han kom, och tittade ut genom gardinerna. När hon kom ner fem minuter senare, bar hon en annan klänning. Han vandrade då omkring i hennes förmak och undersökte allting däri. Han gick emot henne med utsträckta händer. — Jag är som en hund i ett främmande hus, sade han. Jag kan inte slå mig ner, förr än jag undersökt allting. Hvarför har ni ingen hund, ni tycker ju om dem?

— Jag vet inte, det är så besvärligt.

— Prat, jag skall sända er en valp. Nåå, och hur mår ni? Väntade mig inte, förstås. Och hur mår den underbara trädgården?

Han såg henne alltjämt in i ögonen, strålande af återseendets glädje. Stackars miss Lucy, som var alldeles ovan vid att någon blef så glad öfver att se henne, särskildt någon af motsatt kön, slog ned ögonen, och hennes knän darrade, medan en underlig våg af rörelse och lycka sköljde genom hela hennes kropp. Hon förlorade alldeles fattningen.

— Vänta här ett ögonblick, stammade hon och skyndade ut för att ge order för lunchen.

Hon var mera fattad, då hon vände åter och förde honom genom hallen ut i trädgården, som var praktfull nu med stockrosor och astrar. Han beundrade den oerhördt, sprang ut i bilen och hämtade en kamera och hade miss Lucy att stå vid en stockros och sedan vid soluret och sedan med en vattenkanna vid en rabatt, medan han tog hennes fotografi.

Därpå åto de lunch. Bordet var dukadt med hennes bästa porslin och glas. Hon var orolig för att inte maten skulle vara bra och gladdes, då hon såg att den smakade honom. Efter lunchen föreslog hon honom att röka i hennes hvardagsrum, och hon drog begärligt in lukten, som hon alltid afskytt.

— Så här bor ni, alldeles ensam! utropade han, ströfvande omkring och läsande boktitlarna på hennes hyllor Hvad gör ni mer än arbetar i trädgården? Välgörenhet?

— Inte mycket, är jag ledsen att säga.

— Var inte ledsen, sade han, hvad tjänar det till. Jag förmodar att ni ärft det här huset, och är född i det?

— Ja, jag har alltid bott här.

— Har inte lust att flytta?

— Nej hvarför skulle jag flytta? Hvart skulle jag då ta vägen och hvad skulle jag göra?

— Nej, ni skall inte heller flytta. Ingen som har en sådan trädgård, bör någonsin lämna den. Men ni har inte tillräckligt med intressen i den här staden, ser jag. Ingen bör lefva hela sitt lif åt gårdssidan. Här får lof att göras något åt saken.

— Jag förstår inte hvad ni menar, sade miss Lucy konfunderad.

— Naturligtvis gör ni inte det, ni Nya-Engländare där!

— Är det en förolämpning? frågade miss Lucy med en plötslig ansats till opassande koketteri. — Nej, sade han lugnt, det är ett smeknamn.

Hon slog ner ögonen och blef blodröd, men den värdiga förebråelsen dog på hennes läppar. Gladiolusmannen sade inte mer om saken. Han tog hastigt afsked utan ett ord om vidare sammanträffande, och när han hade rest, stod hon där i sitt hvardagsrum, förvirrad och sårad, och hennes ögon voro dimmiga af tårar.

Under de närmaste två veckorna blef hennes trädgård mera försummad än den varit i hela hennes lif. Än grälade hon på sin jungfru, än var hon uppfylld af stark längtan att ge sig ut i staden och "göra något". Hon vandrade till postkontoret utan att erkänna för sig det hopp, som ledde hennes steg, eller den bittra besvikelse, som följde henne hem. Han skref inte. Han insåg nu hvilken hvardaglig, oduglig gammal fröken hon var, och hon intresserade honom inte längre. Miss Lucy Fifield, som i åratal varit hvarken verkligt lycklig eller olycklig annat än i samband med sin trädgård, hade plötsligt kastats in i ett lif af andligt lidande. Till slut måste hon erkänna för sig själf, där hon stod vid den vissnade gladiolusrabatten, att hon var kär. Hon älskade en främling, en trädgårdsmästare, en liten satt herre, som hon sett två gånger i sitt lif! En vecka senare kom han. Han hade en handväska i sin lilla bil. Han steg ut och tog hennes hand.

— Jag har köpt hundra tunnland i utkanten af den här stan, sade han. Klimatet är mildare och sommaren längre än borta vid mina kullar. Jag har kommit ner för att afsluta köpet. Det kommer att ta ett par dagar. Har ni ett gästrum åt mig?

— Ni har köpt, köpt här! utropade hon. Jag förstår inte — Ni tänker flytta från High Pastures. Ni tänker odla gladiolus i Southmead? Jag förstår inte!

Åter darrade hennes knän. Hon knappast märkte till en början, att han höll hennes hand, sedan märkte hon det och lät honom hållas. Hennes blod susade genom ådrorna.

— Jag kunde inte be er lämna ert hem och er trädgård, sade han. I stället ber jag er dela det med mig. Vi skall göra Lucy Fifield till en Southmeadprodukt. Vi skall göra den nya trädgården till Amerikas Holland. Lucy, vill ni gifta er med mig?

Hon kastade en hastig blick bakom sig åt köksdörren.

— Men hvarför? Ni har knappt mer än sett mig? Hvarför, jag kan inte förstå hvarför?

— Gud välsigne dig, flicka, jag har alltid känt dig, sade han. Du var min mor och min syster. Du hör till min ras, till dem som stänga in sig i sig själfva och bli små och trångsinta, när den lidelse och kärlek och hjältemod, som finns hos dem inte har möjlighet att skaffa sig utlopp. Något, jag vet inte hvad, i ditt bref, när du rekvirerade dina rotknölar, sade mig hvad du är för slags människa. Och jag visste, att en dag skulle jag få se dig i din trädgård, och mina aningar skulle besannas.

— Men ni säger, att jag är liten och trångsint. Det är jag också, vidhöll hon.

— Å, visst inte. Du med denna hedniska trädgård! Och du längtade efter att jag skulle komma igen. Medgif att du gjorde det!

— Ja, hviskade hon. Och plötsligt kände hon, hon en jungfru på öfver trettio år, rundt sin midja en mans starka grepp, och hon gömde sitt ansikte vid hans skuldra för att dölja sina tårar och undkomma hans läppar, som sökte hennes.

En stund därefter stod hon med honom framför de vissnade gladiolusspjuten i trädgården och hörde honom säga: Stackare, de ha blommat nu, och snart måste de gräfvas upp och läggas i källaren öfver vintern. Jag hoppas att din källare inte är för kall.

Då tog hon blygt och ömt hans hand och svarade mildt: Nej, de ha just slagit ut nu. Och höjde sitt ansikte mot honom och lät honom kyssa sina läppar.

SVALÖFS

SNABBKOKANDE KORN-FLINGOR

tillverkas under sträng täkarekontroll utestutande af bästa svenska tvåradiga korn,
duga till gröt, vätling, soppor, puddingar, bakverk, tebröd, pannkakor m. m.,
lämna en vätsmakande, näringsrik, tättsmält och fullkomligt ren föda samt
finnas att få i hvarje välsorterad specerihandel.

Allmänna Svenska Utsädes A.-B., SVALÖF

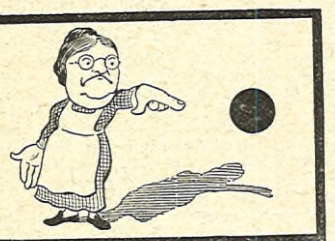

I en punkt äro alla husmödrar eniga:
SKULTUNA KOKKÄRL äro bäst!

Husmödrar
som äro praktiska använda
Gahns Skursåpa
till sina diskbänkar, kökskärl, golf och allt omåladt.
Henrik Gahns A.-B., Uppsala.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 26 SEPT.—2 OKT. 1915.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; njursanté med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med brun kaffekaka. Middag: Persiljespäckad lammstek med legymer och salader; svampsufflé med rördt smör; äppelpudding med grädde och mandelspån.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; potatisplättar med lingon; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Tomater fyllda med ris samt stufvade ärter och potatis; brödpudding med fruktsås.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; kotletter af kalffärs med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Morotpuré med rostadt bröd; kokt kummel med smör och ägg samt potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; ansjovisgratin; mjölk; kaffe eller te. Middag: Surstek med potatis; lingon och lök; lingonpäron med grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa; äppelpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; delikatessill med potatis; kaffe eller te. Middag: Kall surstek (rester från onsdag) med potatispudding och salader; petits-chouxpudding.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Laxpudding med risgryn och smält smör; rabarbersoppa.

RECEPT:

Persiljespäck. lammstek (f. 6—8 pers.) 2 kg. lammstek, 1 knippa persilja, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt (10 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 lit. buljong, 2 dcl. grädde.

Beredning: Steken, som bör hafva hängt, så att den är mör, torkas, bultas och läggen hugges af. Persiljan rensas, sköljes, vrides i en duk, hackas groft och inarbetas i smöret, som därefter får ligga på kallt ställe att hårdna. Med en späckpinne eller hvass knif göras hål i steken, med jämna mellanrum, och små flockar af persiljesmöret instickas häri. En stekgryta upphettas, smöret brynes däri, steken lägges i och brynes väl på alla sidor, beströs med kryddorna, spädes med den kokande buljongen och grädden och får steka sakta med tätt slutet lock, tills den är mör, eller omkr. 2 1/2—3 tim. hvarunder den öses flitigt och vändes 3—4 ggr. Serveras med grönsaker eller med kokt potatis, gurka och salader samt afredd sås.

Köttet kan äfven stekas i ugnen, men då spädes det endast med buljong.

Svampsufflé (f. 6 pers.) 2 lit. färsk svamp: champinjoner, kantareller, smörsvamp eller 1 burk champinjoner (1/2 lit.), 80 gr. smör, 60 gr. mjöl, 2 dcl. svampspad, 3 dcl. kokande mjölk, 5—6 ägg, salt, hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Svampen rensas, sköljes och förvälles, tills den är mjuk. Den upphälles på sikt och får väl rinna af, hvarefter den skäres i tärningar och fräses i 30 gr. af smöret, tills det är klart. Svampen klämmes upp med sked, mjölet fräses med smöret 2 min., det kokande svampspadet och mjölken spädas på och såsen får koka 5 min. Den hälles upp i ett fat; när den svalnat, tillsättas äggulorna, en i sänder, och smeten röres 10 min. Svampen blandas i jämte kryddorna och de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Massan afsmakas, hälles i smord och brödbeströdd pajform och gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 45 min.

Användes bleckform, gräddas sufflén i vattenbad i ugn omkr. 1 tim. och stjälpes upp. Sufflén serveras genast den tagits ur ugnen som mellanrätt med rördt smör eller hollandaise.

Äppelpudding med grädde (f. 6 pers.) 5 dcl. äppelmos, 25 gr. sötmandel, 4 dcl. tjock grädde, 6 blad gelatin, 3 msk. kokande vatten, till gelatinet.

Beredning: Äppelmoset bör vara passerat, ganska fast och lagom sött. Mandeln skållas och torkas väl i ugnen, drifves genom mandelkvarn och blandas med äppelmoset jämte den till hårdt skum slagna grädden. Sist tillsättes det sköljda och i det kokande vattnet upplösta gelatinet, som bör vara afsvalnat. Massan fylles i vattensköljd och sockerbeströdd bleckform och får stå på is omkr. 3 tim. När puddingen skall serveras, lossas den med en spetsig knif rundt formens kant och uppstjälpes på tårtskål. Garneras, om så önskas, med frukt- och mandelspån.

Tomater, fyllda med ris (f. 6 pers.). 12 stora tomater.

Till fyllning: 125 gr. risgryn, 4 dcl. vatten, 2 dcl. tjock grädde, 1 msk. finhackad persilja, 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. inkråm af tomaterna, 2 ägg, salt soja, närsalt.

Till formen: 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Tomaterna sköljas, torkas och ett lock utskäres uppe vid stjälken. Tomaterna urhålkas med en tesked.

Till fyllningen sköljas och skållas risgrynen samt kokas mjuka i vattnet. Mot slutet af kokningen spädes med grädden. Gröten upphälles och får kallna. Persiljan hackas, fräses i smöret och iblandas tillika med inkråmet af tomaterna. Sist afsmakas massan med salt, soja och närsalt.

Tomaterna fyllas med rismassan och locken påläggas. De ställas i en smord och brödbeströdd låg pajform och beläggas med små smörflockar. Sist öfverströs resten af de stötta skorporna och tomaterna stekas i ugnen omkr. 1/2 tim.

Brödpudding (f. 6 pers.). 1/2 lit. mjölk, 1/2 stång vanilj, 100 gr. socker, 130 gr. brödinkråm, 2 hela ägg, 3 äggulor, 2 ägghvitor.

Till formen: 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Mjölken kokas upp med vaniljstången och sockret, brödet blötes däri, och massan passeras genom hårsikt samt får kallna. Då tillsättas de hela äggen och äggulorna, och massan arbetas väl, hvarefter de till hårdt skum slagna ägghvitorna nedskäras. Massan slås i smord och brödbeströdd kransform och kokas i vattenbad omkr. 1 tim. Uppstjälpes och serveras med frukt- eller vaniljsås.

Morotpuré (f. 6 pers.). 1/2 kg. morötter, 3 msk. smör (60 gr.), 2 lit. efterbuljong, 4 msk. mjöl (40 gr.), salt, cayenne, 2—3 äggulor, 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Morötterna borstas, sköljas, skrapas, sköljas ånyo, torkas och skäras i tärningar, hvilka brynas i hälften af smöret. En lit. af den kokande buljongen spädes på och morötterna få koka, tills de äro riktigt mjuka, hvarefter de passeras. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., purén och återstoden af buljongen spädas på och soppan får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen, purén hälles i under vispning och serveras med rostadt bröd eller ostkrutong.

Kokt kummel (f. 6 pers.). 1 kummel på 1 1/2 kg., 1 msk. salt (15 gr.),

Beredning: Kummeln urtages och fenorna klippas bort. Hufvudet får sitta kvar, men gälarna borttagas. Den sköljes mycket väl, torkas och ingnides med saltet, får ligga 1 tim., torkas ånyo, lägges på silen i en fisk-

NU
ÄR TIDEN INNE

för våra ärade kvartalsprenumeranter att förnya prenumerationen för årets sista kvartal.

IDUNS JULNUMMER

gediget och innehållsrikt som vanligt, med bidrag af framstående författare och konstnärer, utdelas vid årets slut

gratis till alla prenumeranter!

Prenumerera i dag!

Världsberömda.
SINGER C:o
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer på alla större platser.

Skönhet och fägring

har oftast en större makt än rikedom, säger Aristoteles.

Vid ständigt bruk gifver den väldoftande Yvytvålen en frisk och fraich anletshy, framkallar ett lätt rosenskimmer i den hvita skära huden och gör densamma elastisk, mjuk, klar och ungdomlig.

Använd därför dagligen Yvytvål. Säljes för 50 öre pr st. i hvarje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Österlin & Ulrikssons Tekn. Fabrik.

För hvitlackering finnes ingen färg som bättre ägnar sig därtill än emaljfärgen **Chinalack.** Hållbar, spegelblank, porslinshård. Arsenikfri enl. nya giftstadgan. Tag inga mindrevärdiga efterapn. Svensk, med guldmedalj belönad tillverkning. Erhålles hos alla färghandlare Fabrikanter: **Dorch, Bäcksin & C:os A.-B.,** Göteborg och Stockholm.

Vid blodbrist och svaghet gör Apoteket Vasens järnpreparat "Ferrol" största verkan. Starkt aptitgifvande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

Vackraste hyn

får den som använder F. Paulis Ovicula tvål, hvilken genom sina fina kosmetiska beståndsdelar, särskildt äggämne, skyddar och förskönar hyn. Den som är mån om sitt yttre köper därför

F. Paulis Ovicula Tvål.

Förnämsta vita stångtvål är **Barnängens** **Äkta Balsamiska · Aseptintvål**
OBS. Björnstämpeln!

Dragning

i Stockholms Fjällkoloniers Lotteri,

äger rum redan nu i September.

Insänd därför **skyndsamt** Eder rekvisition, märkt **X 1**, adress: *Fjällkolonilotteriet, Artillerigatan 60, Stockholm,* hvarifrån lotterna sändas mot postförskott à **2 kr. pr lott** + porto samt kostnaden för dragningslista, som utan särskild begäran tillsändas enhvar, som skriftligen rekvirerat lott. Dragningslista utkommer 2 à 3 veckor efter dragningen.

Hvar 8:e lott vinner.

Högsta vinst: ***"Ett idealhem"*** (konstnärligt komponerade möbler, mattor, gardiner, ljuskronor och prydnadsföremål till sal, hvardagsrum, sängkammare och barnkammare), värde 9,000 kr. ***"Bäcken"***, marmorstaty af H. Neujd, 5,000 kr. ***Motorbåt,*** 3,000 kr. ***Tafla af Carl Larsson,*** 2,000 kr. etc., sammanlagdt 12 vinster i värde om minst 1,000 kr. (se vinstlistan, som medföljer hvarje rekvirerad lott), 365 vinster om 900—100 kr., 1,200 vinster om 90—40 kr., 1,680 vinster om 39—25 kr., 3,650 vinster om 24—10 kr. etc.

Lägsta vinstvärde 5 kr. Tillhopa 10,000 vinster

BENGT OXENSTIERNA.
Lotteriets föreståndare.

SIDENHUSET

Stockholm. Regeringsg. 32. Detalj & Engros.

Damernas paradis.

Är Skandinaviens största firma för **Sidenvaror,**
Sammet, Spetsar, Band, Ylle- och **Bomullstyger,**
Damunderkläder, finare Tricotage, Handskar.
P. D-Korsetter, Damkonfektion, alla slag.
Landets största detalj-**Damskrädderi.**
Lyxbeställningsafd. 2 kr. upp. Populärafd. 1 kr.
Profver & kostnadsförslag franco.
Priserna erkändt lägre än i utlandets Sidenhus.

Lejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITE! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÅENDE VARUMÄRKE
FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-& KORTVARUAFFÄRER.

kittel med ryggen upp och sidorna utvikta och så mycket kallt vatten tillsättes att det står jämnt öfver fisken. — I brist på fiskkittel stjälper man ett fat upp och ned på bottnen af en annan kittel och breder därpå en grof handduk, i hvilken fisken lägges; den kan då lätt lyftas upp med handduken, när den är färdig, utan att gå sönder. — Vattnet mätes innan det hälles i kitteln och 10 gr. groft salt tillsättes för hvarje lit. vatten. Locket lägges på kitteln, vattnet får hastigt koka upp och skummas väl, hvarpå kitteln skjutes till sidan af spisen och fisken färdigkokas — under det vattnet endast småputtrar — omkr. 20—25 min. Upplägges genast den är färdig på fat med sil eller på bruten servett, garneras med persilja och serveras med smält smör och hackade ägg samt potatis.

SVAR

Å den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen "Hej" hvadan innehafvarinnan af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

N:r 156. Jag har hört att de omslag ni omnämner skola vara bra. Barnförlamning är dock en alltför allvarlig sjukdom för att ni i något stadium skulle undvika att rådfråga en läkare på området.
Anderos.

N:r 157. Sätt Eder i förbindelse med Svenska litografiska Aktiebolaget, Stockholm C. Äfven Eliassons konstförlag, Stockholm. Väl målade och med fyndiga motiv betalas vykort ganska bra. Ni bör helst skicka några prof, hvarefter kortens värde kunna bedömas.
Hjärterdam.

— God dag, Fröken — ännu mera strålande än eljest; hvad använder Ni för gudomliga medel?

Annonsera i Idun!

100 à 200 kr. extra

äro bra att ha

Detta kan hvem som helst med ringa besvär förtjäna genom att upptaga order å Sveriges populäraste jultidning:

Julstämning,

som i år utgifver sin 10:de årg.
Rekvirera vår **gratisportfölj** med planschprofver.

Åhlén & Åkerlunds Förlag
Afd. Julstämning, Stockholm C.

CHESEBROUGHS
Vaseline
Inregistr. Varumärke

»Den bästa vän, du någonsin kan få»

Med detta preparat kan man lindra och bota många krämpor. En liten burk **Chesebroughs Vaseline** kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen.
Profask à 10 öre erhålles öfverallt.

Det är fullkomligt utan smak.

Hvarje apotekare, såväl som större kemikalie- och parfymaffärer hafva det till salu, men se noga efter, att fabrikantens namn **Chesebrough Mfg. Consd. New York, U. S. A.** återfinnes på hvarje förpackning.
Filial i **London**, 42 Holborn Viaduct

Var försiktig med efterapningar. De skada i stället för att hjälpa dig.

"CHESEBROUGHS VASELINE"

Det bästa för barnens hud.

N:r 158. Hvarför en kvinnlig chaufför ej kan få plats i Sverige — ja, orsaken till detta förhållande är väl att bruket ännu ej blifvit infördt i vårt land och att vi ha så godt om manliga utöfvare af detta yrke. Det kan ju vara omtvistadt huruvida en kvinnlig chaufför kan sköta sin plats vid ratten så bra som sin manliga kollega, detta särskildt när det gäller allmän drosktrafik, men när det går i andra land, så hvarför inte hos oss? Men är ni starkt intresserad af saken, så bryt det motstånd som finns, ni lyckas säkert om ni är energisk. Kanske skulle det lättast lyckas att få plats hos en större firma i reklamsyfte. Den omständigheten, att ni blefve Sveriges första fast anställda kvinnliga chaufför, skulle ju alltid väcka en viss uppmärksamhet — behaglig både för er och firman. Tänk på äran och hugg i!
Anderos.

N:r 159. Fullt mogna fläderbär afplockas från stjälkarne, sättas öfver elden eller i en het ugn tills de börja att gå sönder, upphällas, afkylas och vridas i en duk. Saften sättes ånyo öfver elden med 125 gr. socker till hvarje liter saft, kokas omkring en kvart, skummas väl och hällas kall på flaskor. Påhällas lite cognac, kokas och hartsas. Denna saft är utspädd äfven god till soppa (utan tillsats af mjöl) hvari kokas delade äpplen och katrinplommon. Outspädd varm mot förkylning.
»Danska».

N:r 160. Hyr istället en våning vid Råsunda, där kan ni få tre rum och kök med fri värme för cirka 800 kr. Har ni sedan en jungfru med 20 kr. i månaden och hushållet sparsamt hållet kan belöpa sig till 90 kr. i månaden, som det af erfarenhet kan gå till, har ni kommit upp till 2,120 kr. Ni har således kvar 1,480 kr. till kläder, lyse, läkare, resor m. m. Resorna till Råsunda med spårvagn ta 20 min. från Odenplan och kosta 20 öre utan rabatt.
Hej.

N:r 161. Vänd Eder till Wilh. Beckers affär å Malmtorgsgatan 5, Stockholm, får Ni det önskade. Emellertid, om otyget finns i väggarna, är bäst att rifva ned alla tapetlager och först göra en grundlig tvättning med lysol. Vid tapetsering brukar målaren blanda i klistret något som förhindrar återkommande af det onda.
Hjärterdam.

N:r 162. Sparrisärter tillagas kokta i saltadt vatten, tills de äro mjuka. Ätas med rördt smör. På så sätt kan de användas både som späda och gröfre, då de i senare fallet ätas som släpärter. Späda kan ärterna också användas i grönsoppa. Fördelaktigast är att alltid plocka ärterna medan de äro späda.
Skolkökslärarinna.

N:r 163. Herrsätra skolgård, Vagnhärad, Södermanland; högre flickskola, Gerda Ogrell och Anna Sundin.
Tyringe helpension, Hindås (Nolhaga, Alingsås) 8 kl. flickskola m. s. k. normalskolekompetens. Ester Broman och Ester Östrand. Äfven musik, trädgårdsskötsel, husl. ekonomi. Båstads helpension, 8 kl. läroverk. Bertha Jönsson.
Hjärterdam.

N:r 164. Ni kunde ju gå omkring på middagar och laga mat. Jag tror att vara kokfru betalar sig. Det facket är Ni ju hemma i. och så kunde Ni ju behålla Edert hem. Jag råder Eder inte till att sälja. Det är godt att ha ett eget hem. Att hyra blir dyrare i längden. Kunde Ni inte baka karamellsknäck och sälja till bekanta. Nu till jul kunde Ni taga hem en jultidning och bjuda ut till familjerna däromkring. När Ni fick en del namn så skickade Ni efter en bunt tidningar. Det vore en extra förtjänst. Tag hem en del trefliga vykort från ett vykortsförlag och låt barnen gå och sälja dem. Kanske Ni också kunde förmedla platser. Husmödrar, ha ju ibland svårt att få tag i tjänare, på landet. Plantera några äppelträd af vintersort. Det brukar vara dyrt med äpplen vid jultiden. Köp några rashöns t. ex. gul orpington. Sälj så afvelsägg på våren. De kosta 20 och 25 öre pr styck. Ni bör annonsera i en hönstidning.
Mariana.

— Äro Edra barn så pass försigkomna att de slutat skolan och ha sysselsättning utom hemmet, vore det enklaste att hyra ut Eder nuvarande bostad och försöka få någon plats att sköta ett hem. Kunde Ni eljes få sälja stället förmånligt, vore det nog bättre att Ni sloge Eder ned i mindre stad eller köping. Där kunde Ni börja ett hembageri. Godt hvete- och småbröd, skorpor o. d. får alltid afgång. Tunnrån t. ex., likasom någon specialité i pepparkakor eller kex kunna få afnämare äfven på andra håll. Hemlagad konfekt o. karameller går också åt. Inackordering eller pensionat är i dessa tider ej att förorda, för så vidt Ni ej slår Eder ned i en »skolstad» och kan få många skolungdomar i inackordering. Ronneby och Ljungby äro jämförelsevis billiga platser. Den förra har ytterligare en fördel — att man om sommaren kan hyra ut åt badgäster.
Hjärterdam.

N:r 165. Vid presentation af er fästman bör och kan ni ej alltid gå efter gifna regler. Det beror på för hvilken ni presenterar honom. Är det för en släkting, en väninna eller en nära bekant till er själf, är det allra trefligast och låter äfven mera intimt, att ni säger endast: min fästman. Ty alldeles gifvet är hans namn bekant för den ni presenterar honom för. Gäller det däremot en, om man så får säga, fjärmare bekant bör presentationen lyda: ingenjör N. N. med tillägg min fästman. Titeln kan dock, särskildt vid presentation för en dam, uteslutas.
Anderos.

MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN

Om Ni noga ser till att på kartongen eller lådan står **MUSTADS**

"BÄSTA-VÄXT"

kan Ni vara säker på att ha fått den riktiga ersättningen för det dyrare natursmöret.

N:r 166. Det finnes flera dylika försäljningar i Stockholm. Två adr. H. Forsmark, Vasagatan 44, samt affären Oxtorgsgatan 5 I. Dessutom alla pantbanker och pantförsäljningar. Likväl skulle jag råda Er skaffa hvad Ni önskar på ett annat sätt. Dagligen annonseras direkt till salu, på grund af resa eller dylika omständigheter, alla möjliga sorters kläder och skodon. Det är bättre, att ni vänder er till en sådan annonsör. Ni vet då hvem som använt kläderna, hvilket kanske kan kännas trefligare och ni får dem betydligt billigare, då det sålunda ej blir några mellanhänder. Affärer i denna bransch lägga på åtskilligt i ren vinst och ofta äro kläderna endast skenbart renoverade.
Anderos.

— En sådan finare försäljning, väl renomerad och mycket besökt, finnes i Högbergsgatan 37 B.
Helga i Helgedomen.

N:r 167. På ögonen har det ingen inverkan. Men ni sofver betydligt mycket bättre i ett mörkt rum.
Anderos.

N:r 168. Vattning med ammoniak bör ej företagas oftare än en, högst två gånger i veckan.
Hjärterdam.

N:r 169. Inträdesålder: Ingen må till elev antagas som uppnått 30 år. Enligt uppgift från institutets föreståndare plåga kvinnor antagas till elever det år, under hvars lopp de fylla 20 år.

Inträdesfordringar: Frisk och stark kropp. För män som ej äro officerare, aflagd studentexamen. Kvinna bör styrka sig äga kunskaper motsvarande inträdesfordringarna vid högre lärarinneseminariet.
Mariana.

ELNA.

Skiss af Avi.

(Forts.)

Det var bara kvar att säga farväl och ändå inte farväl till mor därinne i stugan. Erik stod i dörren, lutad mot dörrposten, med mössan i hand, då Elna gick till väfstolen, där mor Karin ännu satt. »Mor lilla,» sade Elna och strök den gamla öfver kinden, i det hon satte sig på väfstolsbänken bredvid henne. Mor slutade upp ett tag med skytteln och den trötta armen hvilade mot väfven. Hon såg ut genom motsatta sidans fönster och undrade hvad barnen nu talats vid om. Bara de inte — ja, hon orkade inte fullfölja den tankegången, hon värjde sig i det längsta för en hjärtebeklämmande aning. Elnas ögon glänste också så sällsamt, och det var som om den smekande handen längre än vanligt dröjde vid moderns skrumpna kind. Elna fortsatte, i det hon såg på modern, som om hon ville tro sina egna ord: »Mor, du får inte blifva orolig, om Erik och jag dröja ute litet längre än vanligt. Erik vill att jag skall följa honom ned till sjön, vi ämna bara ro ut en stund. Du, mor, du unnar oss ju ändå det, som ingen annan gör, och Gud skall nog löna dig för det, fastän jag inte kan.» Hastigt lät hon sin kind för ett ögonblick snudda vid den gamlas, och så reste hon sig vacklande upp. Erik vände sig om i dörren och gick ut ur stugan till grinden. Han utbrast sorgset till Elna, då hon kom: »Jag känner mig som en usling, och ändå vet jag ingen annan råd än skilsmässa eller död för oss båda, och gamla mor Karin sedan, som ensam blir kvar.» — »Erik, min innerligaste önskan är att mor snart får komma efter oss,» sade Elna, i det hon räckte honom handen.

Inne i stugan följde mor med tankarna barnen, skytteln ville ej gå rätt i väfven längre för darrande gamla händer. Öfver skogen och genom hagen ned till sjön gingo Erik och Elna, medan sommardagens sol dalade i väster.

Nedkomna till stranden lösgjorde Erik en båt, och snart voro Elna och han ute på sjön. Erik lade upp årorna, och så lät han båten drifva. Tysta sutto de, tills skogen vid midnatt stod mörk. De hade ej funnit några ord för tankarna som fyllde dem. Månen hade äfven gått upp, då Erik märkte att båten dref mot land. Han såg sig spejande omkring. Hvad var det som satt på stranden därborta? Han tyckte det var som en ensam gammal kvinna, men det var väl skuggorna bara, som skulle följa Elna och honom öfver till en annan strand. Allt var så stilla i natten. Kornknarrens knarrande läte kom så långt bortifrån, och skällkons skälla ljöd så stilla och dämpad innifrån hagen.

Erik reste sig upp, han såg så underligt på Elna. Hon nästan hviskade svaret på hans outtalade fråga: »Ja, Erik, vill du, så vill jag.»

Erik klef upp på bakre ökbrädet. Han stod där ensam ett ögonblick, men så smög sig Elna dit och in i hans famn. Ifrån hennes hjärta kom ångestropet: »Förlåt oss Gud, om vi göra något ondt, men vi älska ju bara hvarandra så högt.»

(Forts.)

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,
Drottninggatan 4,
utfärdar **resekreditiv**, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer **telegrafremissor** till in- och utlandet.
Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

Svenska Havregryn äro de främsta i världen
Gyllenhamar KALMAR AXA Vårgårda
1 portion gröt kostar c:a 2 öre. Köp Originalpaketer!

CLOETTAS GULD-CACAO

i vidstående förpackning säljes öfverall!

1 HEKTO 45 ÖRE

CLOETTAS GULD CACAO 1 Hekto 45 öre

EDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast *afskrifter* när Ni svarar på annons om edig plats.

CKA I 20-ÅRSÅLDERN från godt i mellersta eller norra Sverige, den 1 instundande nov. erhålla s hos Sjökaptensfamilj i Helsing-, att tillsamman med frun utföra i hemmet förekommande sysslor. gröfre sådana. Betraktas som fa-jemedlem. Sv. med löneanspråk till »W», Helsingborg p. r.

FLICKA med god uppfostran, st ej under 23 år, med vårdadt ende och godt sätt får nu ge-st lära Hufvudmassage och ma-ure af erfaren Massös i större In-ut, erhåller sedan plats. Svar till stitut A. B.», Iduns exp.

DELÅLDERS BÄTTRE FLICKA el-fru villig att ensam sköta hushåll-för äldre dam, erhåller genast ts. Betyg eller rek. till fru ntin, Västerås.

USHÅLLSFRÖKEN, från bättre hem, lentlig och sparsam, van vid landt-shåll, erh. plats i höst hos ung-re. Lön 20 kr. pr mån. Svar med ygsafskr. o. foto. till »Landtegen-m på Västkusten», Iduns exp. f. v. b.

R BILDAD FLICKA, kunnig i ett ms skötande, finnes plats hos två ilförsörjande damer. Jungfru fin-s. Betyg el. rek. samt foto önskas. odt hem», Växiö p. r.

NKEL ANSPRÅKSLÖS FLICKA eller rnsköterska, kunnig i sömnad, som ll vara husmoder behjälplig att sköt-nyfödt barn erhåller plats den 1 t. Svar med rek. o. lönepret. till . J.» Helsingborg p. r

LATS I PRÄSTGÅRD mot halfinack. 5 kr. i mån.) får en snäll flicka ad af matlagning och husliga syss-r. Svar med foto. och rek. till u E. Sandström, Lännäs.

ASK, ORDENTLIG, BARNKÄR flicka ån godt föräldrahem, kunnig i enk-re sömnad, samt van vid inomhus rekommande göromål får god plats om barnhusa i bildad familj ed 4 barn i ålder 3—13 år. Svar ed rek. och lönepret. till »Plikttrogen 915» Gefle, p. r.

N ANSPRÅKSLÖS FLICKA, kunnig i nkl. matl., villig att ensam utföra lla inom ett litet hem förek. sysslor, år plats omkr. 15 nov. i nygift fa-nilj i Göteborg. Svar med uppgift m löneanspråk samt fotografi till Novemberbröllop» Box 36, Västerås.

Husföreståndarinna

ch värdinna får anställning 1 nästa ov. hos ogift sågv.-disponent. I och för sällskap önskas dam med ange-nämt, gladt sätt och om möjligt musi-kalisk. Svar med fotografi till »Hem-trefnad» adr. Vestervik.

Mot fritt vivre

önsk. dam medd. tyska lektioner el. sjukgymnastik och massage. sök. har und. 16 år haft eget inst. f. sjuk-gymn. i Tyskland. Prima ref. Svar till »Barnkär», Iduns exp.

Mot fritt vivre

erhåller bättre flicka genast plats att med husmoders hjälp (utan jungfru) sköta 3 personers, fint hem i Stock-holms förstad. Barnkär, frisk, villig, med godt lynne. Familjemedlem. Sv. med foto och svarskuvert till »L. W. 369», Iduns exp.

Husföreståndarinneplats erbjudes

bildad dam af god fam., med fördel. uts., symp. sätt och jämnt lynne, oberoende, helst med någon förm.-het musikal. med förmåga att på ett mön-stergillt sätt handh. vården af hem. hos med.-åld. tjänstem., ungkarl och bosatt å landet. Platsen är att till-träda nu eller framdeles, allt efter öfverensk. Svar med utf. uppgifter, helst äfven med foto, som återst., »Landthem i X-land», Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka,

fullt kunnig i sömnad och öfriga i ett hem förekommande göromål, erhåller genast god plats i ämbetsm.-familj i medelstor stad, om hon kan och vill blifva husmodern till verklig nytt-a i hemmet samt därjämte en el. par timmar dagl. biträda med skrif-göromål; eget rum.

Svar med lönepret. och event. be-tygsafskr. till »S. R. K.», p. r Jön-köping.

Barnfröken.

Enkel bildad flicka från godt hem, van att handleda barn, erhåller för-månlig plats 1 nov. Barnens ålder 13—4. Svar med rek. och lönepret. samt foto. under adress »Läkarefa-milj», Norrköping p. r.

Ameli Fjæstad

Racksta, ARVIKA. Elever i go-belinväfnad emottages. Riks 255 B.

Guvernant

enkel, helst undervisningsvan i vanliga skolämnen, tyska, engelska och musik erhåller plats genast för un-derwisning af 5 barn i ålder 9—14 år. Svar med löneanspråk m. m. torde sändas under adress »S. L.» Strömbäck, Stocksjö (Umeå).

Skötsam och ordentlig KOKERSKA

kunnig i enklare och finare matlag-ning, erhåller anställning i mindre fa-milj i större samhälle i Dalarne. Sv. med betygsafskrifter, lönepretentioner och helst fotografi insändes till »Da-larne» under adr. S. Gumælii Annons-byrå, Stockholm f. v. b.

Sjuksköterskeplatsen

vid Älghults fattiggård är till ansökan ledig senast 1 okt. Lön 450 kr. pr år, allting fritt o. 1 månads semes-ter. Ansökan åtföljd af betyg o. fotografi insändes genast till under-tecknad.

Wict. Hoffman.
Ordf i Älghults Fattigvårdsstyrelse.

Två unga damer

med elementarskolebildning kunna nu genast få tillfälligt arbete å härads-skrifvarekontor. Svar till »Energisk» Allm. Tidn. kontoret, Upsala.

Till enskild vårdanstalt

för sinnessjuka (19 platser) sökes kom-petent föreståndarinna. Närmare upp-lysningar lämnas genom härads-höfding Dürings advokat-kontor, Göteborg.

Tysk barnfröken

bildad och försedd med de bästa rekommendationer, erhåller plats se-nast den 1 oktober i Göteborgsfamilj. Vidare meddelar Arbetsbyrån, Stora Nygatan 21, Göteborg.

En enkel bildad flicka

fullt kompetent i matlagning erhål-ler varaktig plats att sköta ett ung-karlshem. Önskvärdt vore om intresse fanns för lite kontorsgöromål. Ålder helst mellan 25 à 30 år. Medsänd fotografi under svar »Grosshandlare» Gumælii Annonsbyrå, Malmö. f. v. b.

Föreståndarinne-befattningen

vid »Hedmanska flickhemmet» i Vän-nersborg sökes hos styrelsen före 1 okt 1915. Platsen skall tillträdas se-nast den 1 jan. 1916 men eventuellt tidigare efter öfverenskommelse. Hem-met kommer att mottaga 6 à 8 flickor i åldern 6 till 16 år. Lön 400 kr. pr år jämte allt fritt. An-sökningar, åtföljda af prästbetyg och friskbetyg jämte öfriga vitsord, som sökande kan vilja åberopa, insändas till styrelsens sekr., öfverlärare K. Wikström, Vänersborg, hvilken äf-ven lämnar önskade upplysningar an-gående tjänsten.

Styrelsen.

Husmodersbefattningen

vid döfstumskolan i Lund är till an-sökan ledig. Sökande torde senast den 15 oktober till Skolstyrelsens ordförande insända sina ansökning-handlingar, åtföljda af prást- och läkarebetyg samt de intyg i öfrigt, genom hvilka de vilja styrka sin kom-petens. Platsen, som tillträdes den 1 januari 1916, tillsättes under för-behåll om 3 månaders ömsesidig upp-sägning. Löneförmånerna äro: 600 kr. jämte fri, möblerad bostad med bränsle och lyse samt under på-gående arbetsår kost.

Lund den 21 augusti 1915.

STYRELSEN.

Ung, bildad, hushållskunnig FLICKA

sökes som hjälp och sällskap af svensk familj i Dresden. Närmare upplysningar hos redaktör E. Wallin Vadstena.

Anspråkslös och pålitlig barnfröken

erhåller plats 1 nov. att sköta 3 flickor 10—4—½ år samt deltaga i inomhus förefallande göromål. Min-sta flickan frisk men invalid. Jung-fru finnes. Begynnelselön 15 kr. Sv. med betygsafskrifter o. uppgift om ref. till »Skåne 1 nov.» Gumælii Anno-nsbyrå, Malmö.

Sköterske-platserna

å sjuk- och sinnessjukafdelningarne vid Karlstads fattigvårdsinrättning blifva lediga den 1 december 1915. Sökande äga att före 15 oktober till förste stadsläkaren insända ansökning-ar åtföljda af frejdebetyg, friskbetyg med uppgift om goda kroppskrafter, och öfriga handlingar hvarmed sökan-den önskar styrka sin duglighet.

Med platserna äro förenade en be-gynnelselön af 500 kr. per år jämte vanliga natura förmåner.

Vidare upplysningar lämnas af för-ste stadsläkaren i Karlstad.

Karlstad i sept. 1915.

Fattigvårdsstyrelsen.

AKTIEBOLAGET M. BENDIX STOCKHOLM ETABL. 1869 HOFLEVERANTÖR

Sveriges äldsta - och största - Specialfirma i BARNKLÄDER

Särskilda afdelningar för

Backfisch-Konfektion & Barnskodon

18 Regeringsgatan.

Sändningar för ben. urval exp. till ärade kunder samt till i landsorten kända pers. Vid rekv. för minst kr. 25.— fraktfritt till rekv. närm. järnvägs- eller poststation.

Akt.-Bol. M. BENDIX,

18 Regeringsgat. 5 Sturegat. 90 Drottninggat. STOCKHOLM.

PLATSSÖKANDE

Utbildade barnsköterskor

spec. från Sällskapet Barnavård, an-skaffas af Stockholms Stads Arbets-förmedling, Regeringsgt. 107. Riks- o. Allm. tel. 4047. Kl. 9 f. m.—4 e. m. (lörd. 9—2). Obs! Särskild avdelning för barnsköter-skor! Samarbete med Säll-skapet Barnavård!

HURTIG SMÅLÄNDSKA, som genom-gått 8-kl. flickläroverk med normal-skolekomp., önskar plats i familj att läsa med barn 8—13 år. Svar till »Undervisningsvan» Jönköping p. r.

EN DAM AF FRAMSTÅENDE SVENSK familj (maka till en amerikansk konst-när) taktfull och med vinnande per-sonliga egenskaper, hvilken gjort vid-sträckta resor i Europa och Ameri-ka, är väl förtrogen med sällskapslif-vet och dess fordringar samt med vana att representera, önskar förestå fint och bildadt hem, dit hon kan få förmånen medföra sin unga dotter. Om barn finnes, äger hon förmåga att vinna deras förtroende och ingifva re-spekt och skulle med varmt intresse deltaga i deras uppfostran och vård. Referenser lämnas. Svar till »Confi-dence» under adress S. Gumælii An-nonsbyrå, Stockholm f. v. b.

LÄRARINNA önskar under ferien dec. —10 febr. plats i familj, att vara behjälplig med förekommande göro-mål. På lön fästes mindre afseende. Svar till »A. J.» Iduns exp. f. v. b.

KVINNLIG SJUKGYMNAST, utexam. fr. d:r Kleens Institut, önskar plats i familj eller hos läkare. Sv. till »24 år», Iduns exp.

UNG, BILDAD FLICKA önskar plats som hjälp och sällskap åt husmor och barn. Svar till »Norrländska 18 år», Iduns exp. f. v. b

MOT FRITT VIVRE önskar bättre anspråkslös flicka plats i ett godt o. vänligt hem — gärna prästgård — att under ordentlig husmoders led-ning deltaga i förekommande göro-mål, önskligt äfven sömnad o. hand-arbete. Svar till »17 år», Limmared p. r.

17-ÅRIG FLICKA, frisk och stark, önskar plats i hem på landet, där barn finnas, för att deltaga i före-kommande göromål. Någon lön ön-skas samt att bli ansedd som med-lem i familjen. Svar till »Margit» Jönköping, p. r.

VÄRDINNEPLATS att sköta ett bättre hem, där husmor saknas, önskas i okt. eller nov. detta år af bildad änke-fru, kunnig i allt som hör till ett bättre hems skötsel, äfven att fo-stra barn. De bästa rek. kan läm-nas. Svar till »Ansvarskänsla» Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, som genomgått 7 kl. i högre lärov. för flickor och en sex mån. kurs i sjukvård önskar plats som hjälp och sällskap i familj, helst där sjukvård förekommer. Är kunnig i handarbeten och något äfven i hus-hållsgöromål. Spelar piano. Svar t. »Norrländska», Iduns exp. f. v. b.

25-ÅRIG FLICKA önskar i nov. plats i godt hem för att delt. i alla inom ett hus förek. göromål. Har genom-gått 1-årig hushållsskola samt är kun-nig i konstväfn. och fint handarb. Sv. t. »Familjemedlem», Iduns exp., Stockholm.

PLATS I GOD FAMILJ önskar 25 års bättre flicka under vintermåna-derna, tillträde 1 nov. (helst i Da-larne) kunnig i enkel matlagning samt villig utföra alla sysslor som före-komma i ett hem. Svar till »R. M.» Strengnäs p. r.

UNG FLICKA, sjukgymnast och mas-sös van vid husliga göromål önskar plats i familj eller hos äldre dam. Sv. t. Greta Kjellgren, Sundbyberg.

SOM HUS- ELLER BARNJUNGFRU sökes plats i familj af bättre flicka. Kunnig i husliga göromål samt enkl. sömnad och handarb. Engelsktalande. Behärskar döfstumspråket. Svar till »Valda», Iduns exp. f. v. b.

PLATS ÖNSKAS SOM BARNFRÖKEN af ung norrländska. Underv. i Kin-dergarten. Tacks. för svar »E. B 25», Box 9, Rotebro.

TVENNE BÄTTRE, HUSHÅLLSKUN-niga flickor önska plats att tillsam-mans sköta ett hem (eller ock i när-heten af hvarandra). Någon lön önsk-värd. Fina ref. Svar till »Familje-medlem», Iduns exp., Sthlm f. v. b.

BÄTTRE FLICKA, 21 ÅR, arbetsam, önskar plats i familj nu genast, att deltaga i förek. göromål. Helst i Gö-teborg. Tacks. för 15 kr. i mån. Svar till »Hösten 1915», Slöinge p. r.

UNG, BARNKÄR FLICKA önskar plats som husmoders hjälp i godt hem. Lön önskas. Svar till »Familjemed-lem», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

SOM HUSFÖRESTÅNDARINNA i godt hem där ordning och praktisk dugligheit och sparsamhet värderas söker medelålders flicka plats. Sök. är barn-kär och hemma i skötande af både stads och landthem. Fina rek. Sv. till »Hösten 1915» Gefle p. r.

LANDTBRUKAREDOTTER önskar pl. i liten familj för att deltaga i ett hems alla förekommande göromål. Svar in-om 8 dagar till »B. J.», Floby.

UNG, BILDAD FLICKA önsk. plats som sällskap och hjälp hos ensam dam eller familj. Svar till »Hus-lig och anspråkslös», Iduns exp. f. v. b.

21-ÅRIG, HUSHÅLLSINTRESSERAD flicka önskar plats i godt hem för att under vänlig husmoders ledning lära och deltaga i hushållsgöromål mot fritt vivre samt någon lön ef-ter några mån. Svar till »Familje-medlem», Iduns exp. f. v. b.

ENGELSKA söker anställning i fin familj som lärarinna eller sällskap, behärskar fullkomligt franska språ-ket. Svar till »I. E. N.», Iduns exp.

UNG FLICKA, af god familj, önskar till början af okt. plats som sällskap och hjälp åt äldre dam eller liten familj i Stockholm, där hon kan få ägna några timmar dagligen åt stu-dier. Om svar bedes snarast under adress »V. H. 1915», Norrköping p. r.

I DAMFRISERING sökes plats som biträde i höst helst 1 okt. af hår-frisörska som under sommaren har egen damfrisering å badort. Ger äf-ven manicure o. ansiktsbad. Sv. till »Biträde», Fiskebäckskil p. r.

BÄTTRE FLICKA önskar plats om-kring den 24 okt. el. 1 nov. såsom sällskap och hjälp i treflig familj. Gärna behjälplig vid skrifgöromål. Har genomgått folkhögskola och husmo-derskurs. Önskar anses som familje-medlem. Svar till »God hjälp o. sällskap» p. r. Grimslöf.

EKONOMISKT OBEROENDE dam af god samhällsställning, huslig och ord-ningsälskande, önskar sig verksamhet antingen i fint hem som husmoderns hjälp, som plikttrogen tillsyn af barn. som skolhemsmoder eller värdinna, där sådan saknas. Svar till »Hem» Iduns exp., Stockholm f. v. b

Plats önskas hos läkare

i stad af ung lärarinna, som önskar biträda vid läkarens mottagningar för att därigenom inhämta någon kun-skap i sjukvården. Hjälper gärna till i hemmets öfriga göromål. Ingen lön, men fritt vivre. Anses som familje-medlem. Svar före den 1 okt. till Emma Svensson, Ö. Tomarp, (Kri-stianstads län).

På landtgård

i Stockholms närhet önskas plats för en stor och stark 14—15 års yngling med håg för landtmannaarbete. Svar till »I. Å. 1915» Allm. Tidn. Kontoret, Stockholm.

22-årig flicka

önskar plats i bättre godt och lyck-ligt hem i landsorten under omkring 1 års tid för att lära i ett sådant hem förek. husliga göromål, helst där äfven någon undervisning kunde er-hållas i musik samt småbarns vård och uppfostran. Är villig deltaga i alla lättare sysslor samt betala nå-got. Svar till »1 november», Iduns exp. f. v. b

Musikalisk, ung flicka

önskar komma i bättre (helst troende familj) där jungfru finnes. Villig deltaga i hemmets göromål. Kunnig i handarbete. Svar till »Familjemed-lem», Krylbo p. r.

Barnhem eller barnkrubba.

Elementarbild. dam (8 kl. lärov.), språkkunnig, som genomgått Kinder-gartensemin., delt. i arbetet på barn-krubbor, van att handl. barn, äfven genomgått sjukvårdskurs, önsk. plats som föreståndarinna vid barnhem, event. vikariat. Svar till »Sysselsättning hösten 1915», Strängnäs p. r.

Väfläraringa

önskar plats i skola eller familj att undervisa i väfnad och handarbeten. Helst så snart som möjligt. Goda be-tyg finnes. Sv. till »23 år» Iduns exp. f. v. b.

För en 26-årig flicka,

af god familj, kunnig i litet af hvarje, äfven sömnad, sökes plats mot fritt vivre på landet, helst i prästfamilj, där hon får deltaga i alla i hemmet erforderliga sysslor och där hon un-der en bestämd husmoders ledning får lära och erfara arbetets välsignel-se. Svar emotses tacksamt snarast möjligt under adress »Arbete och glädje», Trollhättan p. r.

Svenskamerikanska

önskar plats som husm. verkl. hjälp o. sällskap eller hos äldre dam eller herre. Svar till »23 år», Örebro p. r.

Ung flicka

önskar komma i godt hem på landet helst prästgård eller herrgård där ungdom finnes, för att lära hushåll. Svar med prisuppgift och öfriga upp-lysningar till »Läraktig 21 år», Sydsv. Dagbladets kontor, Lund.

Bildad TYSKA

19 år, söker plats som hjälp i hemmet. Helene Baumann, Neuklo-ster, Mecklenburg.

Ex. Barnsköterska,

äfven kunnig i sjukvård, önskar plats i familj eller å barnhem, den 1 okt. eller senare. Svar till »Barnsköterska» Sv. Telegramb. Ann.-afd., Hälsingborg.

Bättre flicka

i 25 års-åldern önskar plats i god familj som hjälp o. sällskap. Har genomgått hushållsskola. Kunnig i handarbete o. skrifgöromål. Svar till »N. M.», Iduns exp., Stockholm.

INACKORDERINGAR.

FÖR UNGDOM ERBJUDES INACKOR-dering i verkligt godt hem med mo-dern och komfortabel inredning. Ref. önskas och gifves. Fru Tyra S:t Cyr Artillerigatan 16. Allm. Tel. 261 75.

Residenz Braunschweig: Junge Mädchen finden zu ihrer Fortbildung in **Musik** **Gesang** u **Klavier** v. namhaften Künstlerinnen) und z. Vervollk. in der **deutschen Sprache** vorzügliche **Pension** und behagliches **Heim** im eigenen Hause mit gr. Garten in gesunder Lage. Gelegenh. z. Fortb. in wissenschaftl. u. prakt. Fächern. Monatspreis: 100 kr. Geschw. Koch. Auskunft: Sthlm Frl. M. Gagge, Djursholm.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem,

beläget 15 min. skogsväg från Ar-vika. Inackorderingspris kr. 3:50 pr dag, 75 à 85 kr. för mån. Adr. Hög-åsen, Arvika.

För en 15-års flicka

af bättre familj sökes inackordering i prästfamilj på landet där god omvård-nad kan erhållas och tillfälle finnes att lära husliga sysslor. Tiden för in-ackorderingen skall omfatta minst ett år och priset ej öfverstiga 600 kr. per år. Svar till »Ordentlighet», postkon-toret Linnégatan, Stockholm.

Furudals pensionat

gammal bruksherrgård i v:a Dalarne. Skogrik, hög trakt (230 m. ö. h.) vid Ore älf. Jakt och fiske. Rek. ss. utmärkt rekreationsort. Uppl.: Sv. Tur.-För. eller Fru G. Wuttke, Furu-dal. Rt. 2 c.

Nyforps Pensionat, Lerum,

emottager gäster året om, för läng-re och kortare tid. Soliga, hemtrefl-iga rum. Härliga promenader nära skog och sjö. 10 minuter från sta-tion.

Gymnastikdirektörsexamen

aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar den 14 sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Vid Professor Unmans Institut

börjar d. 1 okt. ny (ettårig) kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt!
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Kurs i Massage och Sjukgymnastik

STOCKHOLMS MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt.

ROYAL WINDSOR

Det berömda
hårstärkande vattnet.

Gifver grått hår dess ursprungliga färg. **Borttager** mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: *Royal »Windsor Perfectionne«*. En alltjämnt stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr 5.— + porto.
Nederlag: Franska Parfymmagasinet, Hofliev., 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

OATINE,

denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppfriskar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, **friska'** engelska teinten. Äkta **Oatine-Creme i hvit burk** med **grönt lock:** pris 1,50; 4-dubbelt inneh. 3.—. **Oatine-Snow:** 1,50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Turkiska badet,

i Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel fin hy. Badet är angenämast, om för bibehållandet af smärt figur och man är flera i sällskap. Pris kr. 1:50.

W. Guy Nordensons Te-Import, Vesterås,

rekommenderas till alla som värdera verkligt godt te. Parti och minut. Ett kilo C. I. K.-Blandning à 6 kr. kilo skickas fraktfritt med priskurant på begäran. Agenter sökes i landsorten.

Ex. Barnsköterskor

välrekommenderade utsändas genom Svenska Sjuksköterskebyrån, Hvitfeldtsgatan 8, Göteborg Tel. 12735.

Husmodersskolan

●●● I KARLSTAD ●●●

Matlagningskurs,
omfattande 6 veckor tager sin början den 4 Oktober. Prospekt på begäran. Rikstelefon 8 12.

Nancy Enwall.

Lektioner i Linnesömnad,

äfven blusar, underkjolar, skjortor och barnkläder.
Elever mottagas dagligen 15 sept.—15 dec., 10 jan.—10 juni.
Karin Egnér. ***Eva Egnér.***
R. T. 35 30. ***Sibyllegatan 36, Stockholm.*** A. T. 210 04.

Södra K. F. U. K:s Husmoders- & Tjänarinneskola

Östgötagatan 24 B, Stockholm,
börjar sin **höstkurs den 1 Oktober och sin vinterkurs den 28 Oktober 1915.** Grundlig och praktisk undervisning i alla sysslor, som fordras av en dugande husmoder och tjänarinna, såsom uppköp av matvaror, enklare och finare matlagning, bakning, beredning av charkuterivaror, syltning och konservering, dukning, servering, tvätt, strykning, mangling och sömnad. Hel inackordering om så önskas. Prospekt mot porto.
Upplysningar lämnas 1—3 e. m. Riks Söder 12, A. T. 310 01.

Kvinnliga Gymnastik Sällskapets

öfningar å Kongl. Gymnastiska Centralinstitutet Hamngatan 19) **Måndags-** och **Torsdags**afdelningen börjar **Måndagen** den 4 okt. kl. 8,15—9 e. m. Ledarinna Fr. Astrid Bergström. **Tisdags-** och **Fredags**afdelningen börjar **Tisdagen** den 5 okt. kl. 8,15—9 e. m. Ledarinna Fr. Clara Nordström. Anmälningar mottages å nämnda tider och dagar. Till mindre bemedlade utlånar Sällskapet kostnadsfritt gymnastikdräkter. **Terminsafgift 1 kr.**
STYRELSEN.

(Stegen "Säker")

Fruktförvaringsartiklar

belönade vid 4:de Nordiska Trädgårdsutställningen i Köpenhamn, 1912. —

Frukthyllor - Fruktställ
:: Fruktskåp ::

Fristående trädgårdsstegen »SÄKER«
mest lämpliga och pålitligaste stege för trädgården -:- och fruktnedtagning. -:-
Lagerstorlekar och pris:

Längd 3	3½	4	4½	5 mtr
Kr. 14:—	15:—	16:—	17:—	19:—

Trappstegar, Stegar
— för alla olika behof. —

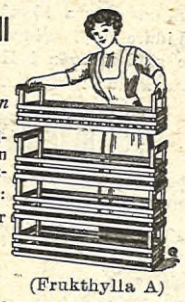

(Frukthylla A)

Begär prislista.

Rönneådalens Aktiebolag.

Stockamöllan. Tel. 5.

"BARNGARDEROBEN"

September-numret innehåller ett 100-tal utmärkta modeller till blusar, klänningar och underkläder för flickor och gossar intill 16 år.

Stor, dubbelsidig mönsterbilaga!

Numret erhålles portofritt mot 30 öre i frim. "Barngarderoben" kostar för 4:de kvartalet endast **90 öre.** Prenumerera å närmaste postanstalt eller bokhandel!

Iduns Expedition, Stockholm.

Utmärkta organ

för annonsering i landsorten äro följande tidningar:

Arvika: Arvika Nyheter.
Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Dagblad.
Falkenberg: Falkenbergs-Posten.
Falun: Falu-Kuriren.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Helsingborg: Öresundsposten.
Hernösand: Hernösands-Posten.
Hörby: Mellersta Skåne.
Karlstad: Karlstads-Tidningen.
Kristinehamn: Ansgariiposten.
Landskrona: Korrespondenten Landskrona Tidning.
Linköping: Östgöten.
Luleå: Norrbottenskuriren.
Mora: Mora Tidning.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Oskarshamn: Oskarshamns-Posten.
Söderhamn: Söderhamns-Kuriren.
Söderköping: Söderköpings-Posten.
Södertelje: Södertelje Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Västerås: Vestmanlands Läns Tidning.
Visby: Gotlandsposten.
Örebro: Nerikes-Tidningen.
Östersund: Jämtlands Tidning.

Å Skriv- & Ritboks A. B. Arlöv-Nässjö Förlag

ha utkommit av **Tilda Hansson,**
föreståndarinna för Ateneums Skolköksseminarium, Stockholm.

Arbetsjournal för skolkök
för ett läsår ..... Kr. 1:—
Kassabok för skolkök
med ett uppslag pr läsmånad för ett läsår Kr. 1:—
„ två „ „ „ „ „ „ „ 2:—
Huvudbok för skolkök
för ett läsår, pärmkartong ..... Kr. 2:25
„ två „ mollskinnsrygg och hörn ..... „ 5:—
„ fem „ „ „ „ ..... „ 10:25
Blankett till **Prislista** på prima papper pr st. „ 0:30

Dessa böcker äro uppställda vid
Ateneums Skolköksseminarium
och där länge prövade.
Rekvireras hos varje bokhandel eller direkt från förlaget, adr. **ARLÖV,** hos vilket de olika arbetena kunna erhållas med större sidoantal.

SKRIV- & RITBOKS A. B. ARLÖV-NÄSSJÖ
är **nordens största fabrik** för tillverkning av skriv- och ritböcker.

Kyrkskrudar

Beställningar emottagas och utföras sakkunnigt. Gamla skrudar restaureras. Mönsterritning och kopiering utföres. Förstklassigt arbete. Moderata priser.
TEXTILAFFÄREN
Arkadpassagen 37, Göteborg.

Passande julklapp.

Rödlakanskuddar, i skånsk konstväfnad (blixt) i flera färger, väfvas på beställning. Storlek 59×45 cm. Äkta hemslöjdsfärger garanteras. Pris pr styck 10 kr. Svar om beställning insändes inom 14 dagar till Iduns exp. märkt »Skånsk hemslöjd».

Med Elektriska Strykjärn

går arbetet renligt o. tidsbesparande. Bör icke saknas i något *hem* eller hos *skräddare.* Hållbaraste fabrikat med 3 års garanti. Gärna på prof en mån. Återförsäljare rabatt. Agenter antagas. Begär ill. priskurant från **Knislingeverken** VANÅS.

Vid rekvisition nämn tidningen.

Äkta Esprits

utsökt vackra,
slutsäljas under den närmaste tiden till priser som med 50 % understiga butikspriset.
Döm själf efter nedanstående priser:
N:r 1 25 cm. lång, med 5 strån kr. 3:25, 10 strån kr. 6:50, 15 strån kr. 9:75, 20 strån kr. 13:—
N:r 2 27 cm. lång, med 5 strån kr. 4:30, 10 strån kr. 8:60, 15 strån kr 12:90 20 strån kr. 17:20.
N:r 3 29 cm. lång, med 5 strån kr. 5:40, 10 strån kr. 10:80, 15 strån kr. 16:20, 20 strån kr. 21:60.
N:r 4 35 cm. lång, med 5 strån kr. 6:40, 10 strån kr. 12:80, 15 strån kr. 19:20 20 strån kr. 25:60.
N:r 5 37 cm. lång, med 5 strån kr 7:—, 10 strån kr. 14:—, 15 strån kr. 21:—, 20 strån kr. 28:—.
N:r 6 46 cm. lång, med 40 strån kr. 65:—, 50 strån kr. 70:—.
Svarta och hvita finnas i lager.

Sändes till landsorten mot efterkraf äfven utan om referenser lämnas. Darest varan ej utfaller till belåtenhet ***återbetalas alla utlagda penningar.***
För dem som vilja försäkra sig om ett utsökt vackert och billigt äkta Esprit är detta tillfälle enastående, och bör Ni i dag göra ett besök eller tillskrifva

MODEIMPORTEN
(Skandinaviens enda specialaffär)
Stortorget n:r 3 (huset intill Residenset). Rikst. 47 25, Malmö.
Begär vår rikt illustrerade katalog!

Ett tillfälle

att nästan **gratis** göra bekantskap me Sveriges främsta folktidning.

För 75 öre

erhålles under sista kvartalet i år **Af tonbladets Halvveckoupplag** med **Brokiga Blad,** som ensam kos tar 45 öre.

Detta är

en billighetsprenumeration för dem, som icke redan känna tidningen.

Man skall finna,

att Aftonbladets Halvveckoupplaga ge större valuta för pengarna än någon annan liknande tidning!

Bland andra nyheter

märkes en svensk roman, »Ödets osynliga trådar», av vår uppburne förf. *Otto Witt.*

Den är spännande

och rolig, full av fantasi och fängslande äventyr. I december kommer **gratis**

Aftonbladets Julnummer,

som för icke prenumeranter kostar 50 öre.

I Brokiga Blad

börjar i okt. en ny och spännande följetong med högaktuellt motiv

»Spionericentralen»

av den berömde förf. *Stein Riverton* med handlingen förlagd till Norden i

världskrigets år.

Allt detta bjudes den, som inte nu försummar att

provprenumerera.

Husqvarna Symaskiner

Lika bra och bättre än de bästa utländska i afseende å konstruktion, hållbarhet, samt lätt och tyst gång.
Prisbilliga.
Obs.! Förmånliga afbetalningsvilkor.

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1915.